

PARKERINGSUTREDNING

Viktor Rydbergs gymnasium och samskola Djursholm,
Danderyds gymnasium och Fribergaskolan

2024-12-06

iterio

Iterio AB

Beställare: Danderyds kommun

Uppdragsnummer: 7095

Upprättad av: Lisa Lundström

Datum: 2024-12-06

Granskad av: Ellinor Wik

Datum: 2024-11-21

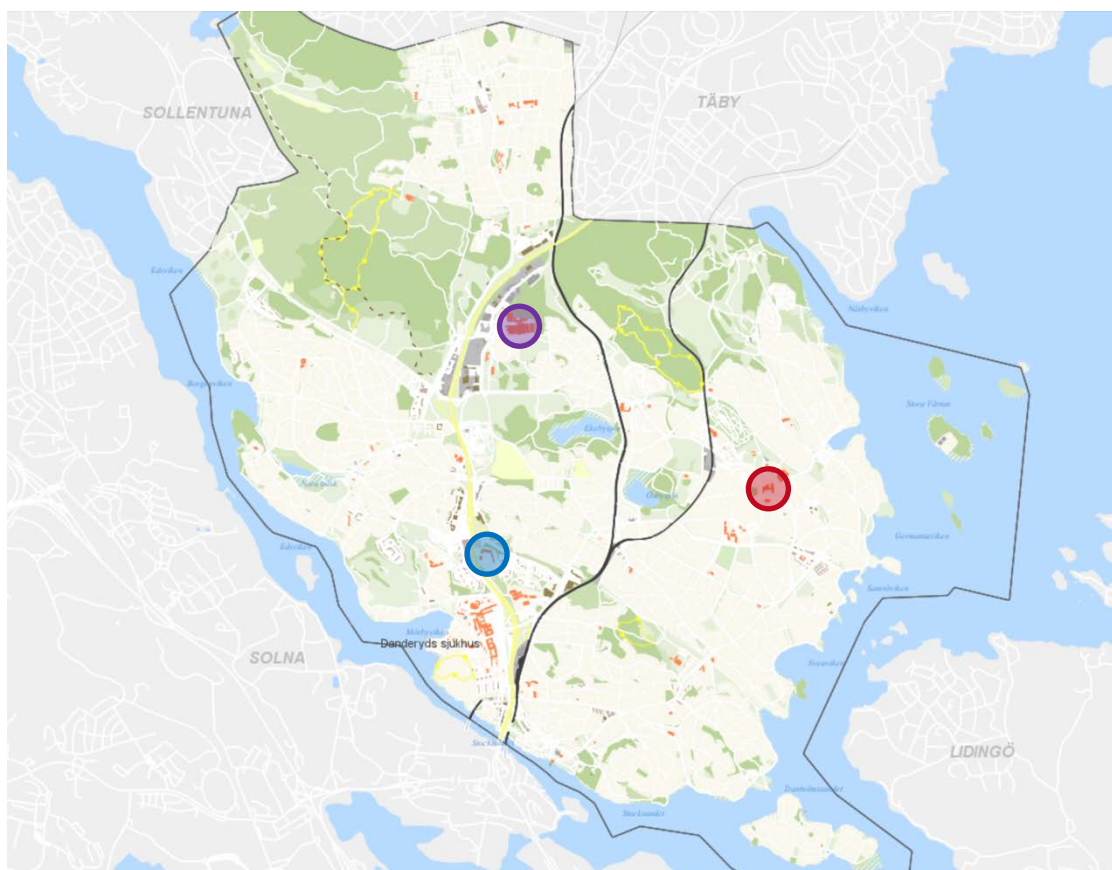
Innehåll

1	Bakgrund	4
1.1	Syfte.....	4
1.2	Förutsättningar	5
1.3	Avgränsning	5
2	Generella förutsättningar	7
2.1	Trenden med mopedbilar bland personer i högstadie- och gymnasieåldern.....	7
2.2	Tidigare genomförda åtgärder i Danderyds kommun.....	9
3	Nulägesanalys	10
3.1	Viktor Rydbergs gymnasium och samskola Djursholm	10
3.2	Danderyds gymnasium.....	21
3.3	Fribergaskolan.....	29
4	Parkeringsbehov	37
4.1	Viktor Rydbergs gymnasium och samskola Djursholm	37
4.2	Danderyds gymnasium.....	39
4.3	Fribergaskolan.....	39
5	Analys och åtgärdsförslag	40
5.1	Viktor Rydbergs gymnasium och samskola Djursholm	40
5.2	Danderyds gymnasium.....	43
5.3	Fribergaskolan.....	44
5.4	Kommunen i stort	45
6	Slutsats och vidare arbete	47
6.1	Sammanfattande bedömning.....	47
6.2	Kommunens fortsatta arbete.....	47
7	Referenser	49

1 Bakgrund

Trenden med mopedbilar och A-traktorer har framför allt under senare år vuxit sig stor och mängden fordon som parkerar vid skolor och gymnasieskolor har därför ökat markant. Framför allt i Danderyds kommun har man observerat en kraftig ökning av mopedbilar och A-traktorer. Denna utveckling har medfört nya utmaningar för kommunen.

Danderyds kommun upplever problem med parkering av mopedbilar och A-traktorer kring framför allt tre skolor i kommunen: Viktor Rydbergs gymnasium och samskola Djursholm, Danderyds gymnasium och Fribergaskolan. Synpunkter om felparkerade fordon, blockerade infarter till fastigheter och framkomlighetsproblem har inkommit till följd av detta.

Figur 1. Skolornas lokaliseringar i kommunen. Röd prick visar Viktor Rydbergs gymnasium och samskola Djursholm, lila prick visar Danderyds gymnasium och blå prick visar Fribergaskolan.

Till följd av problemet med parkering kopplat till framför allt mopedbilar och A-traktorer har ett ordförandeinitiativ tagits för att reda ut frågan och hitta åtgärdsförslag som kan lösa problematiken på såväl kort som lång sikt i kommunen (beslut i tekniska nämnden: TN 2023/0244 § 34).

1.1 Syfte

Iterio har fått i uppdrag av Danderyds kommun att ta fram en parkeringsutredning för Viktor Rydbergs gymnasium och samskola Djursholm, Danderyds gymnasium och Fribergaskolan. Syftet med utredningen är att dels kartlägga den befintliga problembilden och förutsättningarna kring dessa skolor, dels se över diverse åtgärdsförslag på kort och lång sikt både i koppling till de tre skolorna och ur ett mer omfattande perspektiv för hela kommunen.

1.2 Förutsättningar

En nulägesbeskrivning har under början av 2024 tagits fram av Danderyds kommun för att bättre förstå situationen gällande användandet av mopedbilar och A-traktorer.

Nulägesbeskrivning fokuserar på områdena kring de tre skolorna och har baserats på observationer, platsbesök, intervjuer, information från tidigare utredningar, inkomna synpunkter samt befintliga förutsättningar på platserna. Informationen som presenteras i den framtagna nulägesbeskrivningen har använts som utgångspunkt för nulägesanalysen i denna utredning.

1.3 Avgränsning

Elever vid Viktor Rydbergs gymnasium och samskola har observerats parkera på ett verkligt gångavstånd om cirka 8 minuter (enligt Google Maps). Detta motsvarar ett radiellt avstånd om cirka 450-500 meter. Utredningsområdet för Viktor Rydbergs gymnasium och samskola utgör därför ett område på cirka 500 meters radiellt avstånd från skolorna enligt Figur 2.

För Danderyds gymnasium utgör utredningsområdet området kring skolan samt närliggande gator där elever har observerats parkera, enligt Figur 3.

Vid Fribergaskolan utgör utredningsområdet av skolområdet samt gatorna Mörbyhöjden, Mörbyleden och Kraftvägen invid skolan.

Figur 2. Utredningsområde för Viktor Rydbergs gymnasium och samskola. Blå prick markerar skolans placering.

Figur 3. Utredningsområde för Danderyds gymnasium. Blå prick markerar skolans placering.

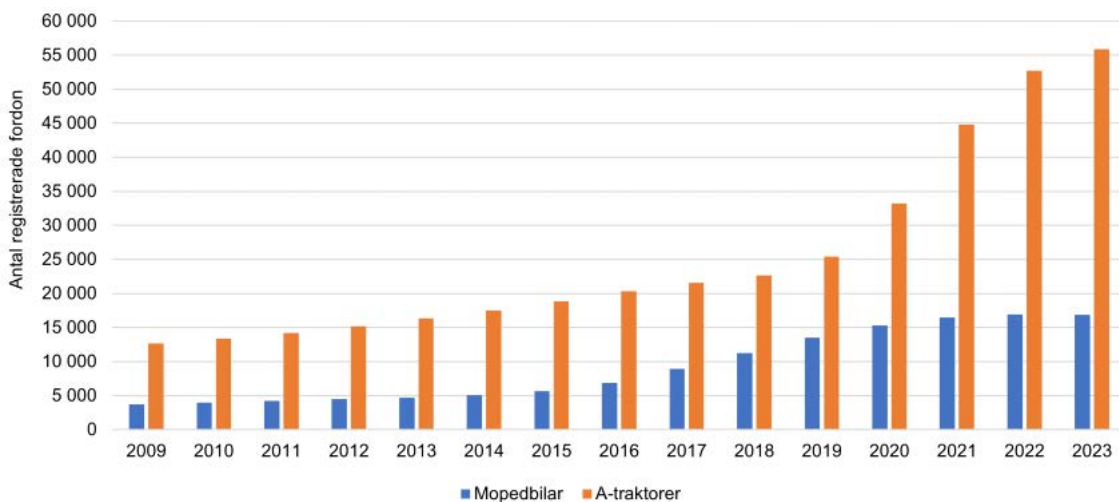

Figur 4. Utredningsområde för Fribergaskolan. Blå prick markerar skolans placering.

2 Generella förutsättningar

2.1 Trenden med mopedbilar bland personer i högstadie- och gymnasieåldern

Mopedbilar och A-traktorer har blivit ett allt vanligare färdmedel för personer i åldrarna 15–18 år. Trots att de ser ut som små personbilar klassas mopedbilar vanligtvis som moped klass 1, vilket gör dem till ett attraktivt färdmedel för ungdomar som ännu inte har åldern inne för att köra personbil. Detsamma gäller A-traktorer, vilka utgörs av ombyggda bilar som får köras i max 30 km/h. De senaste åren har antalet mopedbilar i landet ökat rejält. År 2010 fanns 3 966 mopedbilar registrerade i Sverige, 2022 hade siffran mer än fyrdubblats (Statistikmyndigheten SCB, 2022). I slutet av 2023 fanns cirka 17 000 mopedbilar och mer än tre gånger så många A-traktorer registrerade i Sverige. Det privata ägandet av dessa typer av fordon utgörs till allra största del av personer i åldern 40-65 år, vilket kan förklaras av att föräldrar oftast står som ägare till mopedbilar som deras barn använder (Statistikmyndigheten SCB, 2022).

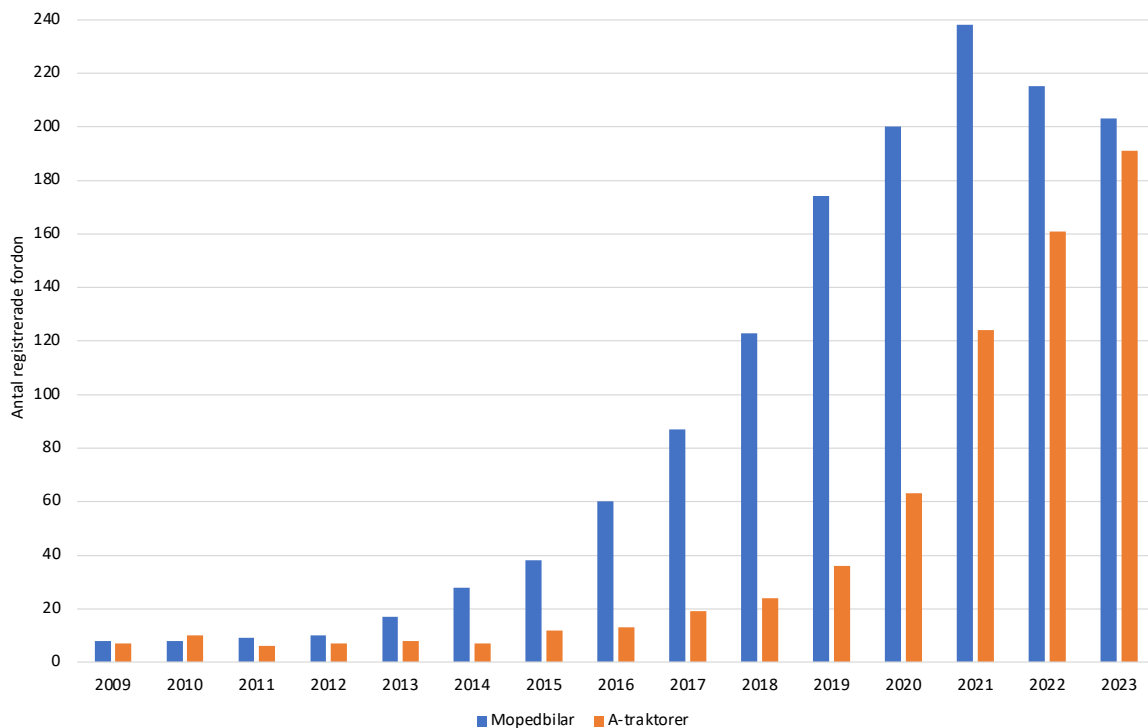
Figur 5. Antal registrerade mopedbilar och A-traktorer i Sverige i slutet av respektive år 2009–2023. Källa: Trafikanalys (2024).

I dagsläget satsas stora resurser årligen på att ställa om vårt samhälle till att bli mer hållbart. En stor del i detta handlar om en omställning från bilresande till resor med cykel och kollektivtrafik, och många har höga förhoppningar på att de yngre generationerna ska göra bättre val än de äldre. 2021 tog NTF Väst tillsammans med Ungdomsbarometern fram en studie gällande ungas resvanor och färd beteenden. I studien framkom dock det motsatta: unga idag väljer hellre resor med bil framför andra färdmedel så som cykel och kollektivtrafik. Det är framför allt snabbhet som prioriteras bland unga när det kommer till att välja färdmedel. Utöver detta är även tillgänglighet och bekvämlighet prioriterat. Vidare är unga idag vana vid produkter och service som kan levereras snabbt och spontant, så kallat ”on demand”. Detta gäller även vid resande. Framför allt i större städer är man van vid att kunna välja mellan flera olika färdmedel och man vill sällan vänta mer än några minuter på en avgång. Stora krav ställs därmed på att kunna resa sömlöst utan att behöva vänta eller ta omvägar. Det är dessa faktorer som blir avgörande när unga väljer färdmedel och till följd av detta ses bilen som det mest attraktiva färdmedlet. Enligt resultatet från studien ses miljövänlighet snarare som en bonus än en avgörande faktor gällande färdmedelsval. Att välja färdmedel för att det möjliggör fysisk aktivitet och en hälsosam livsstil är inte heller prioriterat, tvärt om väljer unga snarare bort färdmedel som innebär fysisk ansträngning. När det kommer till främsta anledningen till att inte välja ett visst färdmedel angav unga i studien att det för bil handlade om att man inte ännu hade

körkort samt att det är dyrt att äga och köra bil, medan för kollektivtrafik och cykel handlade det om begränsad tillgänglighet, opålitlighet och hög tidsåtgång respektive att det upplevs som jobbigt samt att man föredrar bil/moped då det upplevs som snabbare och mer bekvämt. Även om mopedbilar klassas som moped klass 1 har dessa fordon samma funktion och liknande utformning som en vanlig personbil, vilket är viktigt att ha i åtanke när man diskuterar ungas färdmedelsval. Enligt studien av NTF Väst och Ungdomsbarometern (2021) används A-traktor mer i mindre städer och på landsbygd, medan mopedbil är vanligare i större städer och storstadsnära kommuner.

I dagsläget har Danderyds kommun näst mest registrerade fordon gällande både mopedbilar och A-traktorer i Stockholms län. 2023 fanns motsvarande 6,2 mopedbilar per 1000 invånare registrerade i Danderyds kommun (Trafikanalys, 2024). Detta är något lägre än 2022 då motsvarande 6,6 fordon per 1000 invånare fanns registrerade. Antalet registrerade A-traktorer har dock ökat från motsvarande 4,9 fordon per 1000 invånare 2022 till 5,9 fordon per 1000 invånare 2023. För hela Stockholms län är motsvarande siffror 1,7 mopedbilar per 1000 invånare samt 1,5 A-traktorer per 1000 invånare. Från 2020 sänktes kraven för att bygga om modernare fordon till A-traktorer, vilket kan förklara den drastiska ökningen av A-traktorer efter 2019 (se Figur 6). Det finns flera möjliga förklaringar till varför just Danderyds kommun har en hög andel mopedbilar och A-traktorer per 1000 invånare jämfört med andra kommuner i länet. Enligt statistik från Statistikmyndigheten SCB (2024) är Danderyd den kommun med högst medianinkomst i hela landet. Enligt den tidigare nämnda studien om ungas mobilitet (NTF Väst och Ungdomsbarometern, 2021) är körkortsinnehav hos unga, framför allt körkort för moped, mopedbil och A traktor, starkt korrelerat med att komma från en familj med stark ekonomi. Vidare kräver motorfordon så som personbil, mopedbil och A-traktor utrymme för parkering. Enligt statistik från Statistikmyndigheten SCB (2023) bor över 50 % av Danderyds kommuns invånare i enfamiljshus (jämfört med hela länet där cirka 25 % av befolkningen bor i enfamiljshus), vilket ofta innebär tomter med parkering där fordon får plats att parkeras. Körkort till moped/A-traktor/mopedbil ses ofta som ett viktigt steg på vägen till körkort för personbil (NTF Väst och Ungdomsbarometern, 2021). Det upplevs öppna upp möjligheten för att ta sig runt mer självständigt i vardagen utan att man behöver förlita sig på skjuts från en vuxen, vilket kan ses som positivt även ur ett föräldraperspektiv då man inte längre behöver ta tid till att skjutsa sitt barn på samma sätt.

Personer med mopedbil eller A-traktor kör ofta till och från skolan, vilket har resulterat i att parkeringsefterfrågan har ökat drastiskt kring skolorna i Danderyds kommun. Det har i sin tur medfört nya utmaningar för kommunen att hantera gällande parkerings- och framkomlighetsproblem.

Figur 6. Antal registrerade mopedbilar och A-traktorer i Danderyds kommun i slutet av respektive år 2009–2023. Trafikanalys (2024).

2.2 Tidigare genomförda åtgärder i Danderyds kommun

De senaste åren har det genomförts flertalet åtgärder för att förbättra trafiksituationen vid skolorna. Fokus har legat på att förbättra framkomligheten på gator där parkerade mopedbilar/A-traktorer har skapat problem. Dock har detta lett till att skolelever har hittat nya platser att parkera sina fordon, vilket har resulterat i att problemet flyttas runt till nya platser.

Åtgärder som kommunen tidigare genomfört är framför allt reglering av parkeringsplatser och gator. I området kring Viktor Rydbergs gymnasium och samskola har till exempel parkeringsplatser längs Sveavägen vid skolorna och Bielkevägen vid Djursholms slott samt parkeringsytor vid Sveavägen och Djursholms Tennisklubb reglerats att endast gälla för personbil klass 1. Vidare har flera gator reglerats med parkeringsförbud och parkering vid Djursholms tennisklubb har skyltats om i olika omgångar för att nu främst gälla för besökare till specifika verksamheter. Därtill har flera parkeringsplatser tidsbegränsat i närheten av skolorna. Svitiodsvägen, en smal gata intill Viktor Rydbergs gymnasium och samskola i anslutning till Sveavägen, har även enkelriktats för att skapa bättre framkomlighet. Längs Rinkebyvägen vid Danderyds gymnasium är parkeringsplatserna tidsbegränsade och avgiftsbelagda. Det har även genomförts flertalet hastighetsdämpande åtgärder i kommunen över åren, som på exempelvis Danderydsvägen/Auravägen och Mörbyleden, för att hindra fortkörningar.

3 Nulägesanalys

3.1 Viktor Rydbergs gymnasium och samskola Djursholm

3.1.1 Verksamheten

Viktor Rydbergs gymnasium och samskola är en fristående gymnasieskola och grundskola. Samskolan är belägen i en större byggnad och gymnasieskolan i en mindre byggnad direkt söder om Samskolan. Skolorna ägs av Stiftelsen Viktor Rydbergs skolor. Samskolan har cirka 570 elever i årskurs 7-9 och gymnasiet har cirka 510 elever.

Skolbyggnaderna är lokaliserade centralt i Djursholm med närhet till kollektivtrafikförbindelser, Djursholms torg, Djursholms Slott samt Djursholms IP, Norrängsgårdens sporthall och Djursholms tennisklubb. Intill sporthallen och tennishallen ligger även skolan Elevverket (vilken sedan höstterminen 2024 har bytt lokaler) samt restaurangen Elverket. Området kring skolan består främst av villabebyggelse och villagator. Skolorna ligger på cirka 2,5 kilometers (radiellt) avstånd från Mörby centrum.

Figur 7. Verksamheter och målpunkter kring Viktor Rydbergs gymnasium och samskola.

3.1.2 Trafikstruktur

Figur 8. Trafikstrukturen i området kring Viktor Rydbergs gymnasium och samskola.

Motorfordonstrafik

Viktor Rydbergs gymnasium och samskola ligger i nära anslutning till både Danderydsvägen/Auravägen och Vendevägen, vilka utgör områdets huvudgator. Via dessa nås såväl E18 som centrala Danderyd och Mörby centrum i öst. I övrigt utgörs området av mindre lokalgator/angöringsgator i anslutning till främst villabebyggelse. Viktor Rydbergs gymnasium och samskola angörs via Viktor Rydbergs väg, vilken nås via Sveavägen i väst eller Auravägen i öst. Viktor Rydbergs väg utgör en återvändsgata framför skolan, avstängd med ett fysiskt hinder för att förhindra motorfordon från att köra igenom. Båda delar av gatan som ansluter mot hindret utgör vändplatser.

Figur 9. Vändplats på Viktor Rydbergs väg framför skolan.

Gång- och cykeltrafik

Gång- och cykelbanor separerade genom målning finns tillgängliga längs huvudgator och större gator i området. På lokalgator sker cykling i blandtrafik. I övrigt finns gångbanor längs del av lokalgatorna i området. På övriga lokalgator utan gångbana samsas alla trafikslag om tillgänglig yta. Gångbanor finns tillgängliga mellan skolbyggnaderna och samtliga närliggande verksamheter och kollektivtrafikhållplatser.

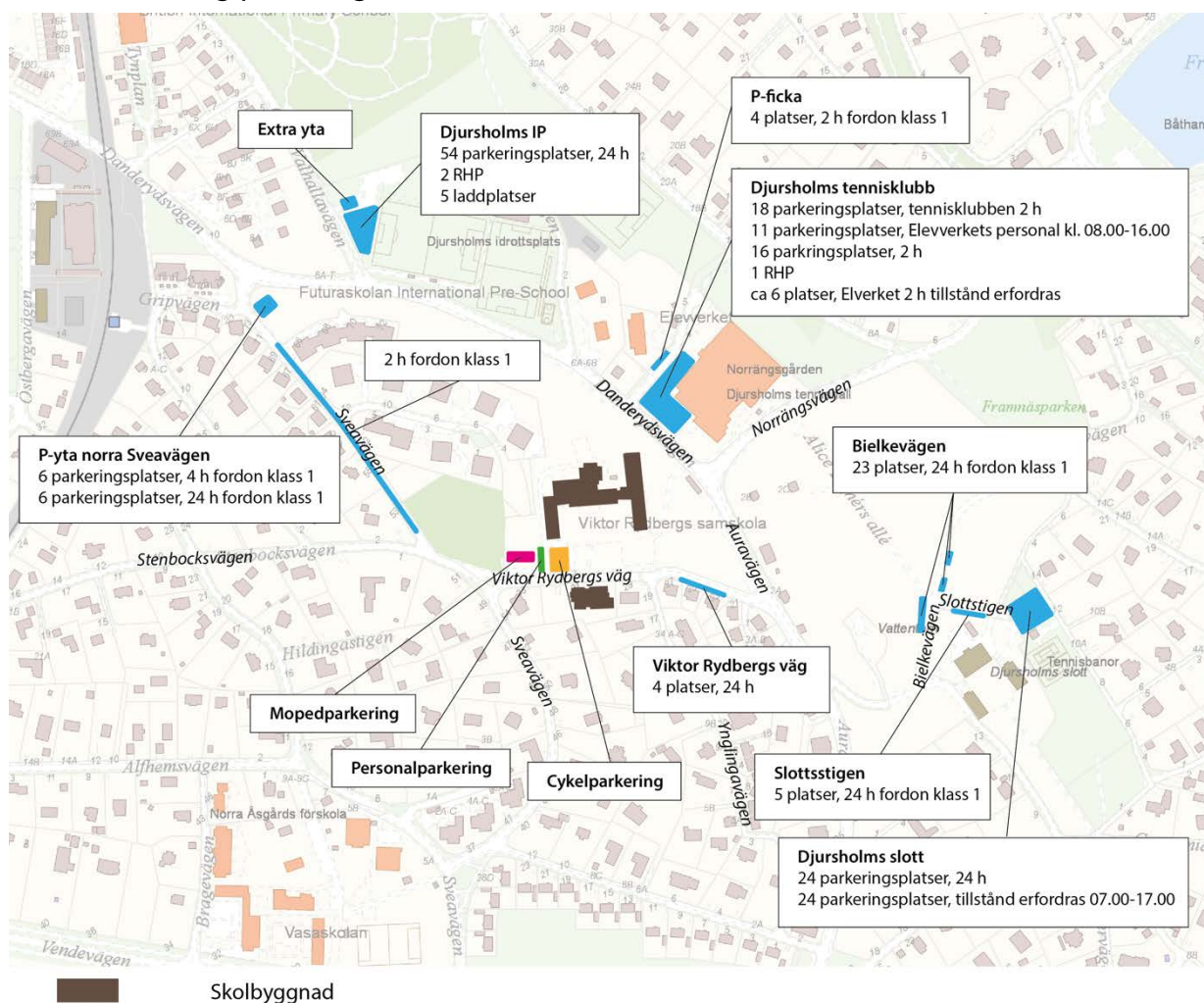
Kollektivtrafik

Närmsta busshållplats, hållplats Norrängsgården, är belägen på cirka 100 meters verkligt gångavstånd via en backe bredvid den större skolbyggnaden eller på cirka 250 meters verkligt gångavstånd via Auravägen och Viktor Rydbergs väg. Hållplatsen trafikeras av linjer 601 (Sätra äng–Danderyds sjukhus–Svalnäs) och 602 (Danderyds sjukhus–Djursholms torg). Linjerna går cirka var 15:e respektive var 30:e minut. Hållplats Vasaskolan, tillgänglig cirka 650 meter från skolan via Sveavägen, trafikeras av linje 606 (Danderyds sjukhus–Djursholms torg). På cirka 550 meters verkligt gångavstånd (cirka 8 minuter) finns Roslagsbanans station Östberga. Denna station trafikeras av linje 29 mellan Stockholms östra–Djursholms Ösby–Näsbypark. Östberga station nås via Sveavägen och Gripvägen genom separerad gångbana. Gångbanan är dock smal på Sveavägen närmast den större skolbyggnaden.

Tabell 1. Kollektivtrafik i området kring Viktor Rydbergs gymnasium och samskola.

Linje	Hållplats/station	Avstånd till hållplats	Turtäthet
Buss 601, 602	Norrängsgården	Cirka 250 meter	601: 15-minuterstrafik 602: 30-minuterstrafik
Buss 606	Vasaskolan	Cirka 650 meter	30-minuterstrafik
Roslagsbanan 29	Östberga	Cirka 550 meter	30-minuterstrafik

3.1.3 Befintlig parkering

Figur 10. Befintliga parkeringszoner kring Viktor Rydbergs gymnasium och samskola.

Bilparkering

Intill skolbyggnaderna finns två bilparkeringszoner i anslutning till Viktor Rydbergs väg som utgör personalparkering. Vidare finns ytterligare personalparkeringszoner på den större skolbyggnadens baksida.

På Viktor Rydbergs väg gäller generellt parkeringsförbud, utom på en kortare sträcka på den del av gatan som ansluter till Auravägen. Där finns plats för cirka 4 fordon att parkera. Under platsbesök 22/5-2024 observerades 4 mopedbilar stå parkerade på ytan. Vidare råder parkeringsförbud på större delen av gatorna i närområdet, inklusive Ynglingavägen samt Sveavägen söder om skolbyggnaderna. Under platsbesök observerades inga bilar stå parkerade längs dessa gator. På delar av Sveavägen nordväst om skolbyggnaderna gäller dock 2-timmars parkering för personbil klass 1.

Figur 11. Parkerade mopedbilar på Viktor Rydbergs väg. Från platsbesök 22/5-2024.

Kring skolfastigheterna finns flertalet parkeringsytor i anslutning till andra verksamheter i närområdet.

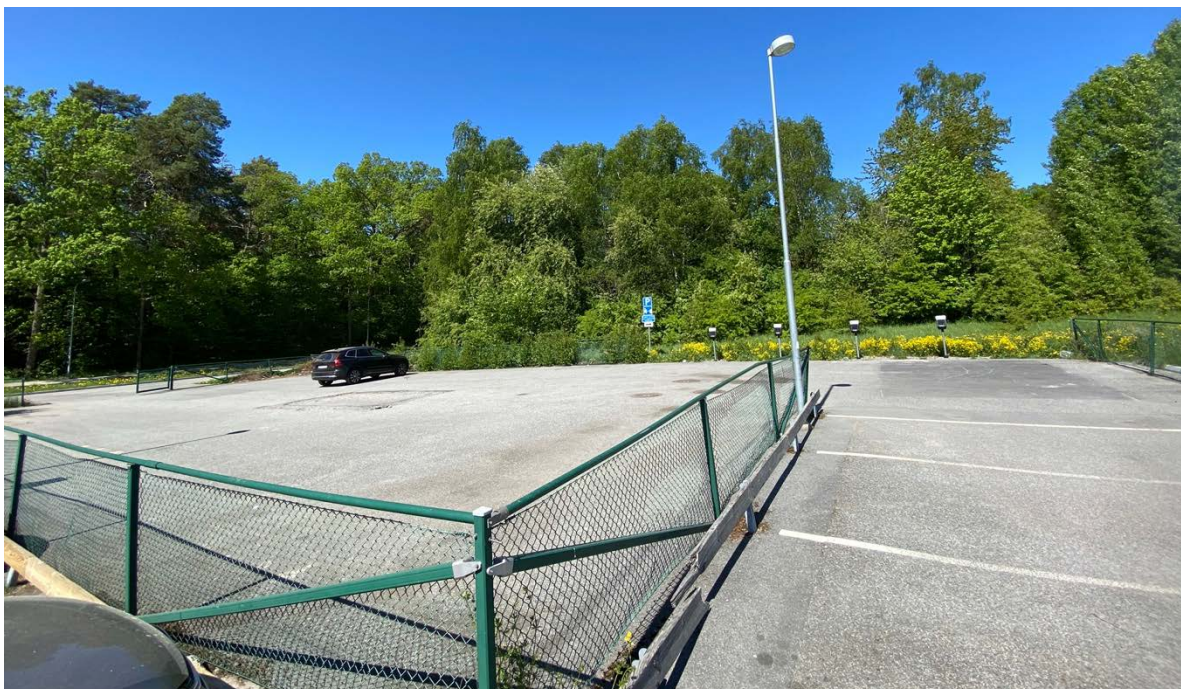
Vid Djursholms IP finns en parkeringsyta där större delen av platserna är oreglerade. Parkeringen är belägen på cirka 800 meters verkligt gångavstånd från skolbyggnaderna. Ytan har 56 parkeringsplatser, varav 2 parkeringsplatser för rörelsehindrade, samt 5 laddplatser. Nio av parkeringsplatserna är reserverade som besöksparkering för British International School of Stockholm (BISS) mellan kl. 7.30 – 8.30. Det finns även en asfalterad yta i direkt anslutning till parkeringen utan uppmålade parkeringsrutor men som kan nyttjas för parkering. Tre beläggningsstudier har gjorts för parkeringsytan i samband med platsbesök:

- 5/2-2024 efter lunch: vid detta besök observerades 34 bilar nyttja parkeringen. Ytterligare 6 fordon stod parkerade på den anslutande asfalterade ytan. 92 % av fordonen utgjorde mopedbilar eller A-traktorer.
- 8/2-2024 på förmiddagen: vid detta besök observerades 43 bilar nyttja parkeringen. Ytterligare 1 fordon stod parkerat på den anslutande asfalterade ytan. 98 % av fordonen utgjorde mopedbilar eller A-traktorer.
- 22/5-2024 cirka kl. 12.00: vid detta besök observerades 33 bilar nyttja parkeringen. Ytterligare 1 fordon stod parkerat på den anslutande asfalterade ytan. 90 % av fordonen utgjorde mopedbilar eller A-traktorer.

Under platsbesök 1/10-2024 observerades elever som nyttjar parkeringen lämna ytan mellan cirka 14.30-15.30. Kring 15.00 hade majoriteten av fordonen tillhörande elever lämnat ytan och vid 15.30 hade i princip samtliga lämnat. Kring 16.00 började vårdnadshavare och barn som ska träna vid anläggningen anlända till parkeringsytan. Det anses därför inte finnas ett direkt överlapp mellan skolverksamheten och idrottsverksamheten, utan parkeringsytan hinner tömmas på fordon tillhörande elever innan idrottsutövare anländer.

Figur 12. Parkeringsyta vid Djursholms IP. Från platsbesök 22/5-2024.

Figur 13. Asfalterad yta i direkt anslutning till parkeringen vid Djursholms IP. Från platsbesök 22/5-2024.

Direkt öster om Djursholms IP ligger Norrängsgårdens sporthall, Djursholms tennisklubb, lokal för skolan Elevverket (vilken sedan höstterminen 2024 har bytt lokaler) samt restaurangen Elverket. Verksamheterna har en gemensam parkeringsyta i direkt anslutning till sporthallen/tennisklubbens byggnad. Parkeringen är belägen på cirka 150-350 meters verkligt gångavstånd från skolbyggnaderna. Ytan har totalt 46 uppmålade parkeringsplatser. Av dessa är 18 reserverade för besökande till Djursholms tennisklubb och reglerade som 2-timmars parkering, 11 är reserverade för Elevverkets personal kl. 08.00-16.00 (enl. observationer på platsbesök 22/5-2024), 16 är reglerade som 2-timmars parkering och 1 plats utgör parkering för rörelsehindrade. Vidare är en del av ytan med plats för cirka 6 fordon (cirka 40 meter) reserverad för besökare till Elverkets restaurang och reglerade som 2-timmars parkering där tillstånd erfordras. Vid gatan intill parkeringen finns en parkeringsficka med plats för 4 fordon. Denna är reglerad som 2-timmars parkering för fordon klass 1. Två beläggningsstudier har gjorts för parkeringsytan i samband med platsbesök:

- 22/5-2024 cirka kl. 11.30: 15 parkerade fordon på tennisklubbens platser, 2 parkerade fordon på Elevverkets platser, 6 parkerade fordon på platserna reglerade som 2-timmars parkering, inget fordon på RHP-platsen, inget fordon på Elverkets platser och 3 fordon i parkeringsfickan på gatan.
- 22/5-2024 cirka kl. 13.00: 14 parkerade fordon på tennisklubbens platser, 2 parkerade fordon på Elevverkets platser, 6 parkerade fordon på platserna reglerade som 2-timmars parkering, inget fordon på RHP-platsen, 4 fordon på Elverkets platser och 3 fordon i parkeringsfickan på gatan.

Figur 14. Djursholms tennisklubs reserverade parkeringsplatser. Från platsbesök 22/5-2024.

Figur 15. Parkeringsficka på gatan framför Elverket. Från platsbesök 22/5-2024.

Vid Djursholms slott finns parkering både på yta intill slottet samt längs Bielkevägen. På ytan vid slottet finns totalt 48 platser, varav hälften utgör 24-timmars parkering utan ytterligare reglering och hälften utgör förhyrda platser mellan 07.00-17.00. Längs Bielkevägen finns 23 platser reglerade som 24-timmars parkering för personbil klass 1. Längs Slottsstigen, en mindre väg mellan Bielkevägen och slottet, finns plats för cirka 5 fordon reglerade som 24-timmars parkering för personbil klass 1. Två beläggningsstudier har gjorts för parkeringsytan i samband med platsbesök:

- 22/5-2024 cirka kl. 13.00: 15 av platserna vid slottet som utgör 24-timmars parkering nyttjades, varav 5 av mopedbilar eller A-traktorer. Vidare nyttjades cirka 4 av de förhyrda platserna, 11 av platserna vid Bielkevägen och 4 av platserna vid Slottstigen.
- 1/10-2024 cirka kl. 14.30: samtliga av platserna vid slottet som utgör 24-timmars parkering nyttjades, varav hälften (12) av mopedbilar eller A-traktorer. Vidare nyttjades 13 av de förhyrda platserna, cirka 16 av platserna vid Bielkevägen och cirka 4 av platserna vid Slottstigen.

Figur 16. Parkeringsyta vid Djursholms slott. Från platsbesök 1/10-2024.

På en parkeringsyta vid norra delen av Sveavägen finns 12 parkeringsplatser, varav 6 av platserna är reglerade som 4-timmars parkering och 6 som 24-timmars parkering. Samtliga platser gäller endast för personbilar klass 1. Under platsbesök 22/5-2024 cirka kl. 12.00 nyttjades 1 av platserna reglerade som 4-timmars parkering och samtliga av platserna reglerade som 24-timmars parkering.

Under platsbesök 22/5-2024 cirka kl. 12.30 observerades två mopedbilar stå parkerade vid en byggnad på Auravägen/Danderydsvägen intill korsningen med Viktor Rydbergs väg. Ytterligare en mopedbil som hade stått parkerad där observerades lämna fastigheten. Byggnaden tillhör kommunen och nyttjas bland annat som förråd.

Figur 17. Mopedbilar vid byggnad på Auravägen/Danderydsvägen. Från platsbesök 22/5-2024.

Cykelparkering

Totalt finns idag cirka 390 cykelplatser som tillhör skolfastigheterna. Cirka 360 av dessa är belägna på skolgården framför den större skolbyggnaden, intill personalparkeringen. Dessa är utformade utan väderskydd och utan möjlighet till ramlåsning. Bakom den större skolbyggnaden finns cirka 10 cykelparkeringsplatser reserverade för personal. Dessa är utformade med väderskydd med utan möjlighet till ramlåsning. Cirka 24 platser finns även tillgängliga vid den mindre skolbyggnaden. Dessa är utformade med väderskydd och med möjlighet till ramlåsning. Vid observationer (Tyréns, 2024) har cirka 20 cyklar och 40 elsparkcyklar stått parkerade på den större parkeringsytan, 6 cyklar stått parkerade på personalparkeringsytan och 16 cyklar samt 6 elsparkcyklar stått parkerade på den mindre parkeringsytan. Vidare har elsparkcyklar observerats vara fastlåsta i ett ränne intill vändplatsen på Viktor Rydbergs väg.

Ytterligare cirka 70 cykelparkeringsplatser finns belägna vid Auravägen/Danderydsvägen intill korsningen med Viktor Rydbergs väg.

Figur 18. Elsparkcyklar fastlåsta i ett ränne intill vändplatsen på Viktor Rydbergs väg. Från platsbesök 1/10-2024.

Mopedparkering

Väster om skolgården och personalparkeringsytorna finns en yta för mopedparkering. Där finns plats för cirka 100 mopeder. Vid observationer (Tyréns, 2024) har cirka 86 mopeder stått parkerade på ytan.

Figur 19. Mopedparkering vid Viktor Rydbergs samskola.

3.1.4 Resvaneundersökning

Enligt framtagen resvaneundersökning (Tyréns, 2024) reser elever på Viktor Rydbergs gymnasium enligt följande:

- 32 % åker bil/mopedbil/A-traktor
- 26 % reser med kollektivtrafik
- 16 % går
- 9 % skjutsas av förälder (9 %) eller kompis (5 %)
- 8 % åker moped
- 4 % cyklar

Enligt resultatet framkom även att 22 % av eleverna bor inom 1,5 kilometer från skolan, vilket utgör gångavstånd, och 43 % bor mellan 1,6 och 5 kilometer från skolan, vilket utgör cykelavstånd. 65 % av eleverna bor därmed inom ett gång- eller cykelavstånd från skolan.

Dock framkom det även att 38 % av eleverna som bor inom 1,5 kilometer från skolan och 49 % av eleverna som bor upp till 5 kilometer från skolan väljer att köra mopedbil, A-traktor eller personbil i stället för att exempelvis gå eller cykla. Som svar på frågan varför eleverna reser som de gör utgjorde tidsaspekten (kortast restid) den vanligaste anledningen, följt av bekvämlighet.

På frågan vilka faktorer som skulle minska resande med motorfordon fick ”Snabbare restid med kollektivtrafik” och ”Möjlighet att samåka med någon annan” flest svar, följt av ”Försämrade/dyrare parkeringsmöjligheter”, ”Bättre möjlighet att parkera moped vid skolan” samt ”(Högre) böter för felparkering”. Från undersökningen framkom även att majoriteten av de som reser med motorfordon till skolan parkerar vid Djursholms IP och Djursholms slott.

3.1.5 Inkomna synpunkter

Det har inkommit ärenden kopplat till skolan, Djursholms slott, Djursholms IP och angränsade gator. En del av dessa ärenden är från boende och rör parkerade mopedbilar/A-traktorer, en del är från elever som har inkommit efter det att kommunen har genomfört åtgärder som innebär att parkeringar reglerats till att endast tillåta parkering för personbil klass 1 (infördes januari 2023). Bland inkomna synpunkter har det även framkommit att elever parkerar vid Djursholms torg.

3.2 Danderyds gymnasium

3.2.1 Verksamheten

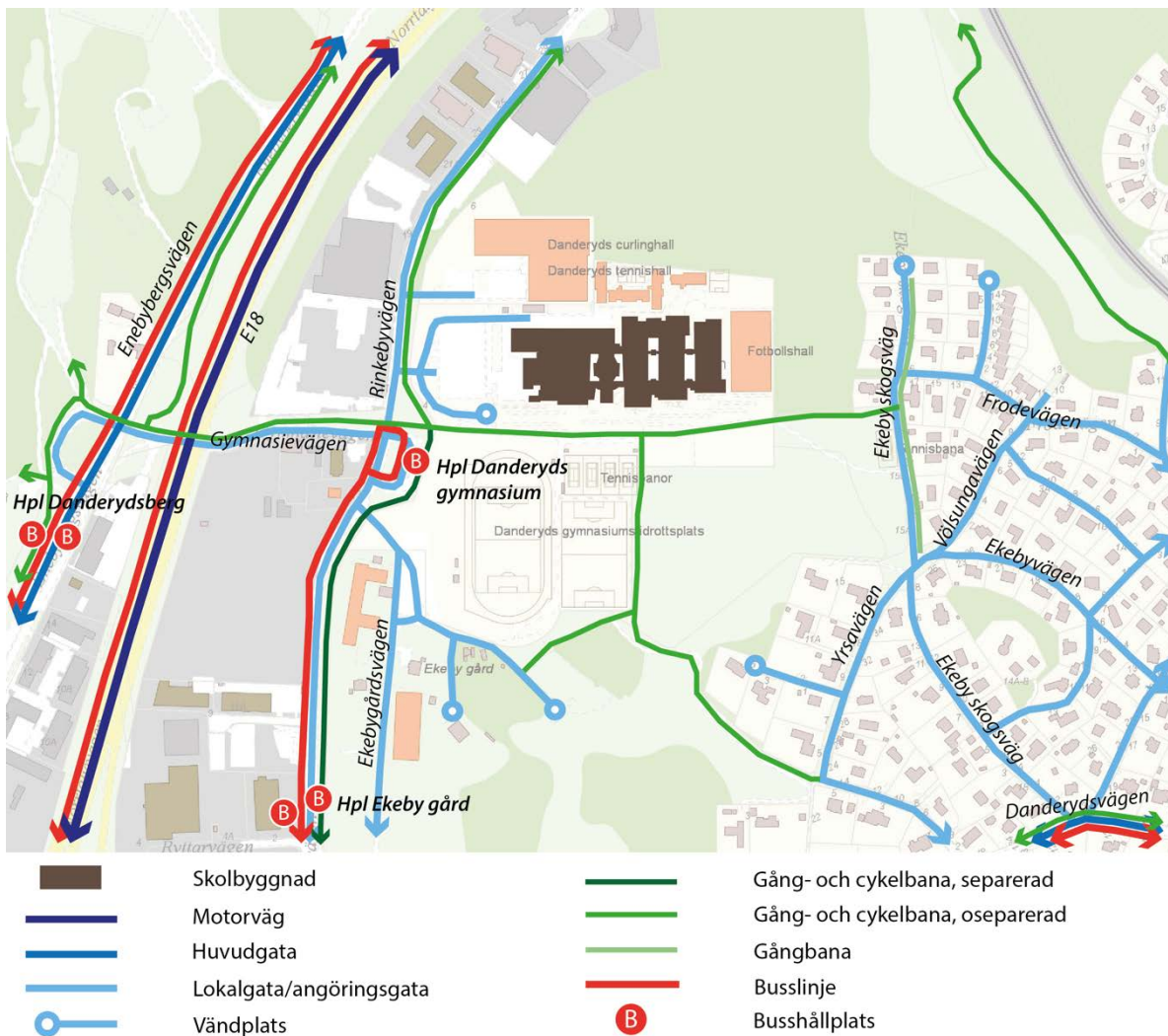
Danderyds gymnasium är en kommunal gymnasieskola med omkring 1400 elever och 120 anställda. Skolan är belägen i en större skolbyggnad.

Skolan är lokaliserad i den norra delen av Danderyds kommun intill E18. Direkt angränsande till Danderyds gymnasium ligger British International School of Stockholm (BISS). Kring skolorna ligger diverse idrottsanläggningar såsom Djursholms tennishall, Djursholms curlinghall, fotbollshall samt Danderyd arena/idrottsplats. Söder om skolan finns ett större grönområde samt hästgården Ekeby gård. Väster om skolorna ligger ett verksamhetsområde och öster om skolorna ligger villaområdet Ekeby.

Figur 20. Verksamheter och målpunkter kring Danderyds gymnasium.

3.2.2 Trafikstruktur

Figur 21. Trafikstrukturen i området kring Danderyds gymnasium.

Motorfordonstrafik

De två skolverksamheterna, Danderyds gymnasium och BISS, nyttjar samma in- och utfart. Skolorna angörs via Rinkebyvägen som sträcker sig längs skolbyggnadernas östra sida. Öster om Rinkebyvägen ligger E18 samt Enebybergsvägen, som utgör en huvudgata i området. Enebybergsvägen nås från Rinkebyvägen via Gymnasievägen som går under E18. Genomfart är inte möjlig framför skolbyggnaderna och samtliga gator kring Danderyds gymnasium avslutas i vändplatser. Majoriteten av trafiken i området har därmed antingen skolorna eller verksamheterna utmed Rinkebyvägen som målpunkt. Vändplats direkt intill skolan observerades under platsbesök nyttjas som hämta-lämna-zon. Öster om skolbyggnaderna ligger ett villaområde som består av lokalgator/villagator. Söder om skolbyggnaderna går Danderydsvägen, vilken nås både via Rinkebyvägen och villaområdet. Även denna gata utgör en huvudgata i området.

Figur 22. Vändplats intill skolan.

Gång- och cykeltrafik

Kring Danderyds gymnasium finns olika typer av cykelstråk som ansluter till skolområdet. Längs Rinkebyvägen går ett huvudcykelstråk och längs Enebybergsvägen ett regionalt cykelstråk. Gång- och cykelstråket längs Rinkebyvägen är det enda stråket som delvis är separerat genom målning. Övriga gång- och cykelbanor i området saknar separering. På lokalgator i villaområdet sker cykling i blandtrafik.

Gångbanor finns tillgängliga mellan skolbyggnaderna och samtliga närliggande kollektivtrafikhållplatser och verksamheter i området. Gångbanor saknas dock generellt längs villagatorna i området och alla trafikslag måste samsas om tillgänglig yta.

Kollektivtrafik

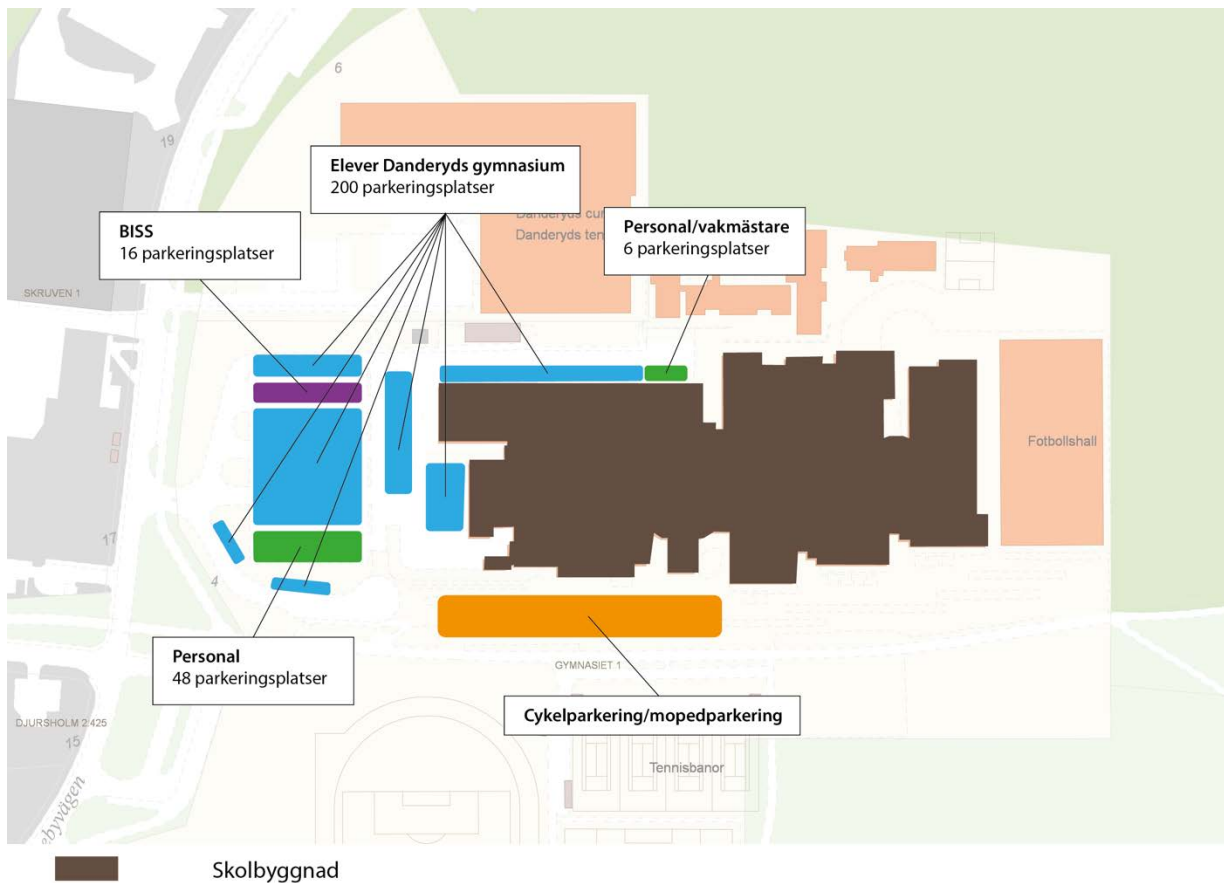
Närmsta busshållplats, hållplats Danderyds gymnasium, är belägen på cirka 200 meters verkligt gångavstånd från Danderyds gymnasiums entré. Hållplatsen trafikeras av busslinje 602 (Danderyds sjukhus–Djursholms torg) som går via Mörby centrum (cirka 10 minuter resväg). Vidare finns Danderydsbergs hållplats belägen väster om E18, cirka 650 meters verkligt gångavstånd från skolans entré. Hållplatsen trafikeras av linjer 604 (Danderyds sjukhus–Hägernäs station), 611 (Danderyds sjukhus–Täby kyrkby) och 613 ((Kista centrum–) Danderyds sjukhus–Skarpäng) samt nattbusslinjer 691 och 695. Även dessa linjer trafikeras via Mörby centrum (cirka 4 minuters resväg). Cirka 900 meters verkligt gångavstånd (cirka 12 minuter) öster om skolbyggnaderna, på andra sidan villaområdet, ligger Roslagsbanans station Djursholms Ekeby. Denna station trafikeras av linje 27 mellan Stockholms östra–Kårsta samt linje 28 mellan Stockholms östra–Österskär.

Tabell 2. Kollektivtrafik i området kring Danderyds gymnasium.

Linje	Hållplats/station	Avstånd till hållplats	Turtäthet
Buss 602	Danderyds gymnasium	Cirka 200 meter	30-minuterstrafik
Buss 604, 611, 613	Danderydsberg	Cirka 650 meter	604: 20-minuterstrafik 611: Ca 15-minuterstrafik 613: 15-30-minuterstrafik
Roslagsbanan 27, 28	Djursholms Ekeby	Cirka 900 meter	15-minuterstrafik

Nya motorväghållplatser planeras att placeras på E18 invid Danderyds gymnasium, för att säkerställa att pendlare bussresenärer ska få en smidigare och kortare resväg. Dessa planeras att färdigställas 2026 (Trafikverket, 2024).

3.2.3 Befintlig parkering

Figur 23. Befintliga parkeringsytor kring Danderyds gymnasium.

Bilparkering

Intill skolbyggnaderna finns en större parkeringsyta med cirka 270 parkeringsplatser för bil, varav 200 platser för elever på Danderyds gymnasium, 54 platser för personal och 16 platser för BISS. Majoriteten av ytan är reglerad som skolparkering där tillstånd erfordras 07.00-16.00. Delar av parkeringen är även reglerad för att endast gälla för mopedbilar. De tre raderna i södra

delen av parkeringsytan är reserverade för personal 07.00-16.00. Tre beläggningsstudier har gjorts för parkeringsytan i samband med platsbesök:

- Det första platsbesöket ägde rum 5/2-2024 efter lunch. Vid detta besök observerades totalt 259 bilar nyttja parkeringen, vilket ger en beläggning på 96 %. Platserna reserverade för elever på Danderyds gymnasium hade en beläggning på 103 % (206 fordon). Cirka 60 % av fordonen utgjorde mopedbilar eller A-traktorer. Personalparkeringen hade en beläggning på cirka 80 %.
- Det andra platsbesöket ägde rum 8/2-2024 på förmiddagen. Vid detta besök observerades 244 bilar nyttja parkeringen, vilket ger en beläggning på 90 %. Platserna reserverade för elever på Danderyds gymnasium hade en beläggning på 102 % (203 fordon). Cirka 50 % av fordonen utgjorde mopedbilar eller A-traktorer. Personalparkeringen hade en beläggning på cirka 52 %.
- Det tredje platsbesöket ägde rum 22/5-2024 cirka kl. 09.30. Vid detta besök observerades den del av parkeringen som utgör skolparkering vara fullbelagd. Personalparkeringen hade en lägre beläggning, cirka 60 %.

Längs Rinkebyvägen nära infarten till skolornas parkering finns två allmänna parkeringsfickor, reglerade med avgift 09.00–17.00 under vardagar.

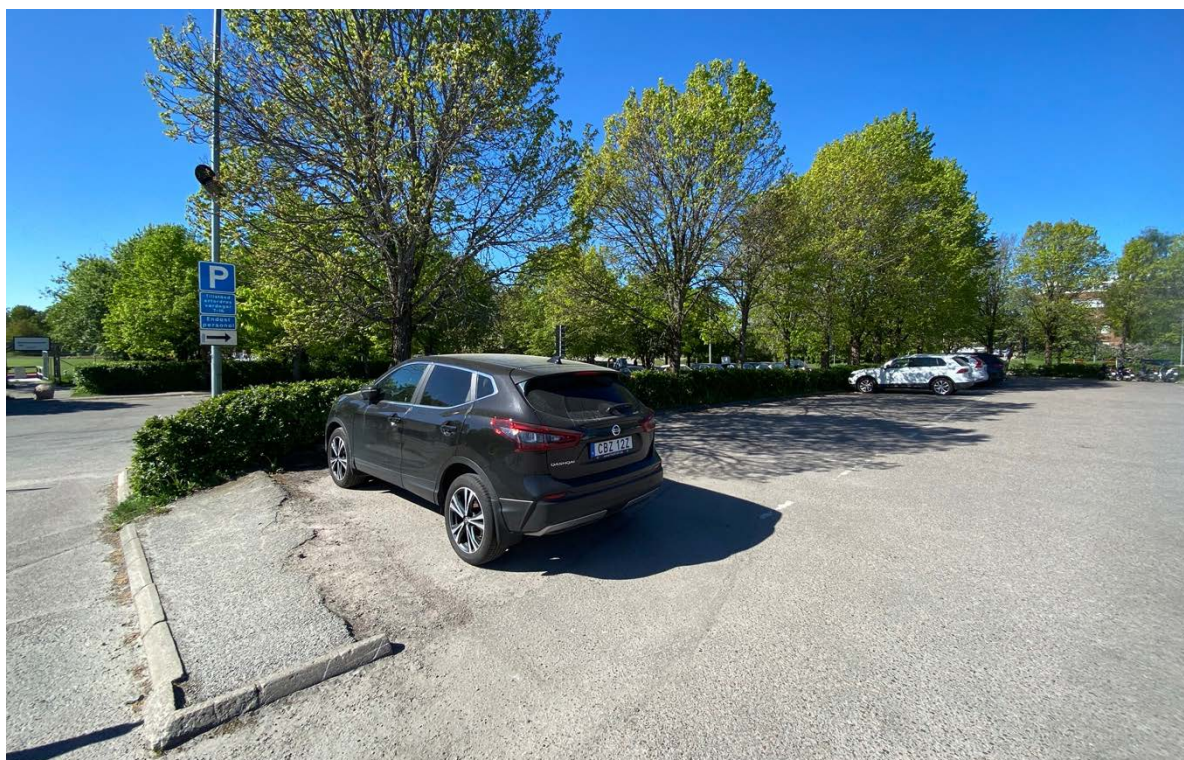
Tidigare har bilar och mopedbilar observerats parkera i villaområdet öster om Danderyds gymnasium, framför allt på Ekeby skogsväg och Frodevägen. Detta har observerats hindra framkomligheten för sopbilar och andra servicefordon. Under platsbesök 22/5-2024 cirka kl. 10.00 observerades flertalet fordon, såväl bilar som mopedbilar och A-traktorer, stå parkerade längs dessa gator. Längs Ekeby skogsväg observerades cirka 15 fordon stå parkerade på båda sidor av gatan. Längs Frodevägen observerades cirka 7 fordon stå parkerade, dock bara på ena sidan av gatan. Alla fordon var koncentrerade till de delar av gatorna som är närmast skolbyggnaderna. Längre söderut på Ekeby skogsväg och österut på Frodevägen observerades inga fordon stå parkerade.

Figur 24. Parkeringsytan vid Danderyds gymnasium. Från platsbesök 22/5-2024.

Figur 25. Parkeringsytan vid Danderyds gymnasium. Från platsbesök 22/5-2024.

Figur 26. Personalparkering vid Danderyds gymnasium. Från platsbesök 22/5-2024.

Figur 27. Parkerade bilar på Ekeby skogsväg. Från platsbesök 22/5-2024.

Figur 28. Parkerade bilar på Frodevägen. Från platsbesök 22/5-2024.

Cykelparkering

Framför skolans huvudentré finns en större yta med cykel- och mopedparkeringsplatser. Dessa cykelparkeringsplatser är utformade utan väderskydd.

Mopedparkering

Mopeder utgör vanligtvis en större del av de parkerade fordonen vid cykel- och mopedparkeringen (WSP, 2021). Under platsbesök den 22/5-2024 cirka kl. 09.30 observerades mopeder även parkera på den sydvästra delen av bilparkeringsytan.

3.2.4 Resvaneundersökning

Enligt resvaneundersökning genomförd i samband med utredning för Säkra trygga skolvägar (WSP, 2021) reser elever på Danderyds gymnasium enligt följande:

- 30 % åker bil*
- 24 % åker mopedbil/A-traktor
- 15 % reser med kollektivtrafik
- 8 % åker moped
- 8 % får skjuts*
- 5 % åker bil + kollektivt
- 3 % cyklar
- 2 % åker moped + kollektivt
- 2 % åker bil + mopedbil/A-traktor
- 1 % åker bil + moped
- Mindre än 1 % går

**I kategorin "får skjuts" inräknas endast elever under 18 år som får skjuts. I kategorin "åker bil" inräknas alla som kör bil samt elever över 18 år som får skjuts.*

Totalt åker därmed 56 % alltid bil/mopedbil/A-traktor och 6 % ibland bil/mopedbil/A-traktor.

3.2.5 Inkomna synpunkter

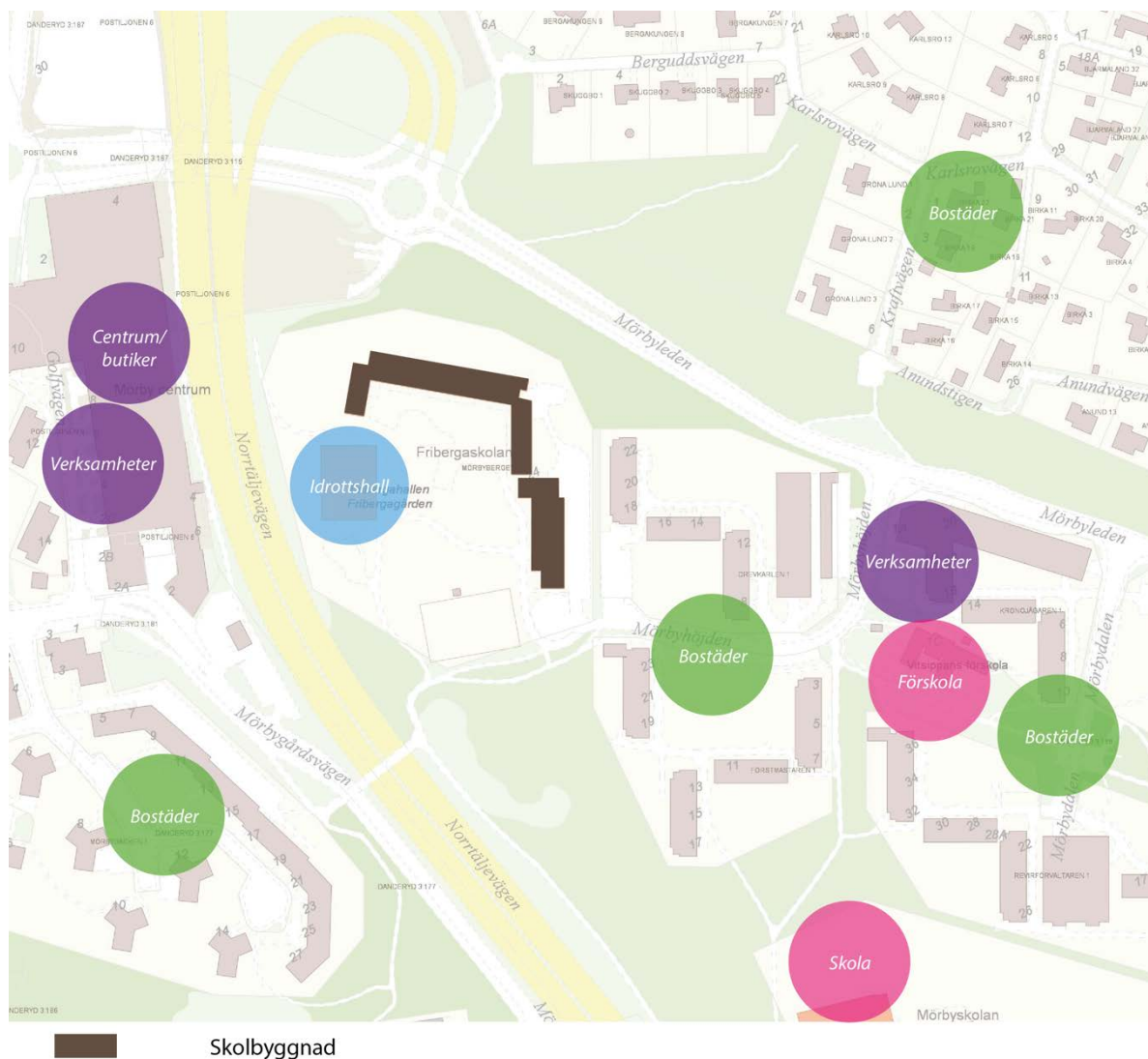
Av de inkomna synpunkterna till kommunen kopplade till Danderyds Gymnasium har tre inkommit från förbundet Villaägarna Djursholm-Ekeby. De påpekar att mopedbilar står parkerade vid Ekeby-skogsväg samt Frodevägen som hindrar framkomligheten för sopbilar och andra servicefordon.

3.3 Fribergaskolan

3.3.1 Verksamheten

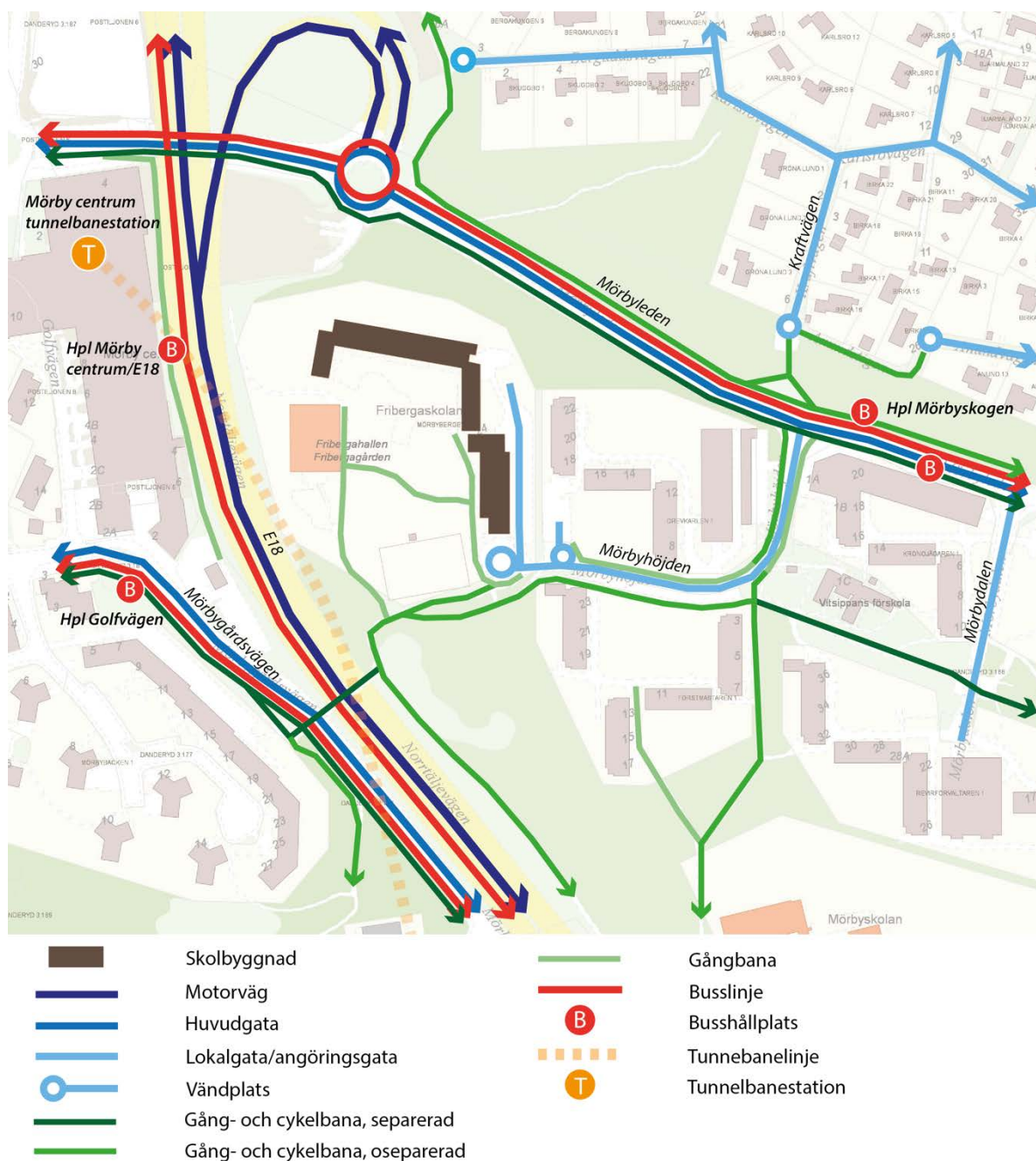
Fribergaskolan är en kommunal grundskola (årskurs 7-9) med cirka 570 elever. Skolan är belägen i en skolbyggnad i centrala Danderyd.

Cirka 200 meter (radiellt avstånd) väster om skolbyggnaden ligger Mörby Centrum med diverse butiker, verksamheter och kommunikationer. Öster och norr om skolan finns huvudsakligen bostadshus. Sydöst om Fribergaskolan ligger ytterligare en skola, Mörbyskolan. Direkt intill skolbyggnaden finns även en idrottshall, Fribergshallen.

Figur 29. Verksamheter och mätpunkter kring Fribergaskolan.

3.3.2 Trafikstruktur

Figur 30. Trafikstrukturen i området kring Fribergaskolan.

Motorfordonstrafik

Skolan angörs via lokalgatan Möbyhöjden från skolans östra sida. Gatan nås via Mörbyleden, en av områdets huvudgator. Mot skolan är Möbyhöjden utformad med två vändplatser, där den bortre även utgör parkering och på- och avstigningsplats som nyttjas för hämtning och lämning. Direkt väster om skolan går E18.

Stökiga situationer har observerats under morgontimmarna vid lämning för de som får skjuts till skolan. Samtliga fordon angör skolan via Möbyhöjden och lämnar av/vänder i den bortre

vändplatsen. Där gatan ansluter till den borte vändplatsen är körbanan smal, endast cirka 4,5 meter, vilket gör att två bilar har svårt att mötas på sträckan. Detsamma har observerats gälla direkt öster om den mindre vändplatsen. I detta snitt är körbanan dock 5,5 meter bred. Problematiken har observerats ge upphov till flaskhalsar, att fordon delvis måste nyttja gångbanan och att köer bildas längs gatan under dessa situationer. Hämta/lämna-situationen vid Fribergaskolan hanteras dock inom projektet för Säkra trygga skolvägar. Situationen har tidigare inventerats och åtgärder för att förbättra situationen planeras att utföras 2025.

Figur 31. Mörbyhöjden framför skolan.

Figur 32. Väändplats vid skolan.

Gång- och cykeltrafik

Viktiga cykelstråk finns ordnade längs de större gatorna i området kring skolan. Gång- och cykelstråket längs mörbygårdsvägen utgör ett regionalt cykelstråk och stråket längs Mörbyleden utgör ett huvudcykelstråk i området. Båda dessa är separerade genom målad linje. I övrigt består gång- och cykelvägnätet kring skolan främst av gemensamma gång- och cykelbanor separerade från biltrafiken. Gång- och cykelbanan längs Mörbyhöjden övergår dock till att bara utgöra gångbana efter halva sträckan och cyklister släpps ut i blandtrafik på sista delen av sträckan fram till skolbyggnaden. I villaområdet norr om skolan sker både gång och cykling i blandtrafik.

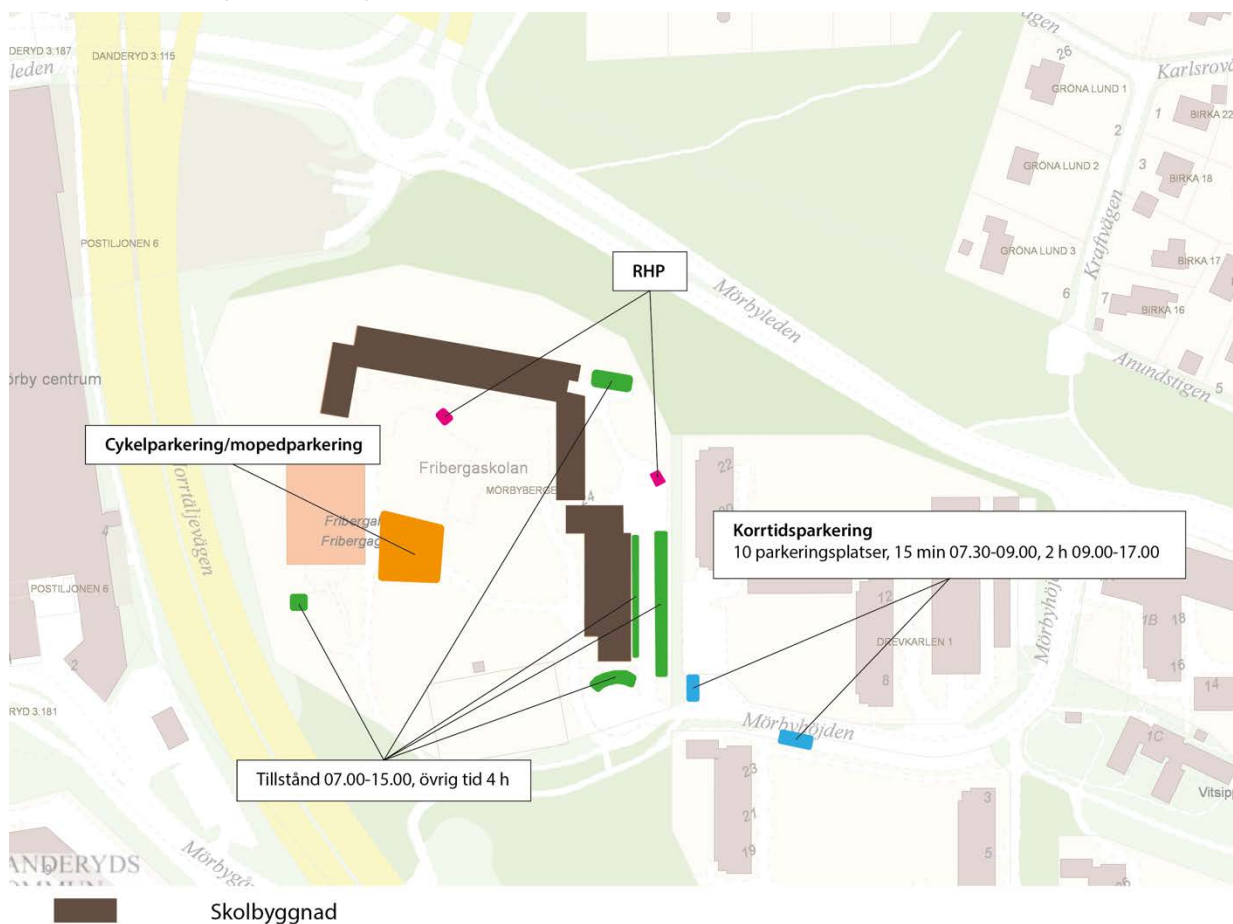
Kollektivtrafik

Kollektivtrafikförbindelserna i området är mycket goda då skolan ligger i anslutning till en av kommunens största kollektivtrafiknoder, Mörby centrum. Närmsta busshållplats, hållplats Mörbyskogen, är belägen på cirka 350 meters verkligt gångavstånd. Hållplatsen trafikeras av busslinje 606 (Danderyds sjukhus–Djursholms torg) som går via Mörby centrum. På andra sidan E18 är hållplats Golfvägen belägen (cirka 350 meters verkligt gångavstånd). Hållplatsen trafikeras av totalt 16 busslinjer, varav 4 utgör nattrafik. Bussarna knyter samman olika delar av kommunen samt utgör länkar till knutpunkter i både Täby kommun och Sollentuna kommun. På cirka 600 meters verkligt gångavstånd ligger Mörby centrums tunnelbanestation (Mörby centrum–Fruängen). I högtrafik avgår tunnelbanan cirka var 4:e minut. Söder om skolan, på cirka 750 meters verkligt gångavstånd, ligger Roslagsbanans station Mörby. Stationen trafikeras av samtliga linjer.

Tabell 3. Kollektivtrafik i området kring Fribergaskolan.

Linje	Hållplats/station	Avstånd till hållplats	Turtäthet
Buss 606	Mörbyskogen	Cirka 350 meter	15-minuterstrafik
Buss 601, 602, 604, 605, 606, 607, 609, 610, 611, 613, 618, 629	Golfvägen	Cirka 350 meter	Varierande trafik på linjerna, upp till 6 turer per linje per timme.
Tunnelbana 14	Mörby centrum	Cirka 600 meter	Cirka 4-minuterstrafik i högtrafik
Roslagsbanan 27, 28, 29	Mörby station	Cirka 750 meter	27, 28: 15-minuterstrafik 29: 30-minuterstrafik

3.3.3 Befintlig parkering

Figur 33. Befintliga parkeringszoner kring Fribergaskolan.

Bilparkering

Längs skolbyggnadens östra sida finns cirka 36 personalparkeringsplatser reglerade så att tillstånd krävs. Även i vändplatsen intill skolan finns 7 parkeringsplatser som kräver tillstånd under skoltid. Intill dessa finns en zon för hämtning och lämning till skolan.

Utanför skolans fastighet vid Mörbyhöjden finns större parkeringsytor för boendeparkering. Där finns även 10 korttidsparkeringsplatser på allmän platsmark reglerade som 15-minuters parkering 07.30-09.00 och 2-timmars parkering med p-skiva 09.00-17.00.

Under platsbesök 22/5-2024 cirka kl. 09.00 observerades en mopedbil tillhörande en av skolans elever parkera på korttidsparkeringen med p-skiva.

Figur 34. Korttidsparkeringsplatser invid skolan. Från platsbesök 22/5-2024.

Figur 35. Korttidsparkeringsplatser och boendeparkering invid skolan. Från platsbesök 22/5-2024.

Figur 36. Personalparkering invid skolan. Från platsbesök 22/5-2024.

Cykelparkering

På skolans baksida finns en större yta där cyklister är hänvisade att parkera. Ett fåtal cykelställ finns tillgängliga på ytan, dock är dessa av låg standard och inte tillräckligt många i relation till antalet cyklar på platsen. Många cyklar står därför fastlåsta och lutade mot kringliggande träd, lyktstolpar och staketet (WSP, 2023).

Figur 37. Cykelparkering vid skolan. Källa: WSP (2023).

Mopedparkering

Intill ytan för cykelparkering finns en hänvisad yta för mopedparkering.

Figur 38. Mopedparkering vid skolan. Från platsbesök 22/5-2024.

3.3.4 Resvaneundersökning

I samband med en utredning för Säkra trygga skolvägar (WSP, 2023) genomfördes en resvaneundersökning med 25 elever på skolan. Dock är det oklart vilken årskurs eleverna som svarade på enkäten gick i. Svartalternativen innefattade dessutom endast gång, cykel, elcykel, elsparkcykel, kollektivtrafik och bil. Alternativ moped och mopedbil/A-traktor saknades som svarsalternativ. Det är därmed svårt att fastställa egentliga resvanor hos elever i de olika årskurserna utifrån resultatet från undersökningen.

3.3.5 Inkomna synpunkter

Av de inkomna synpunkterna till kommunen kopplade till Fribergaskolan har fem inkommit från boende i området och en inkommit från en elev på skolan. Synpunkterna har innefattat dels att det inte finns tillräckligt med parkeringsplatser för mopedbilar kring skolan, dels att mopedbilar blockerar de 10 korttidsparkeringsplatserna invid boendeparkeringen.

4 Parkeringsbehov

4.1 Viktor Rydbergs gymnasium och samskola Djursholm

4.1.1 Skolan

Enligt den framtagna resvaneundersökningen för Viktor Rydbergs gymnasium åker 32 % av eleverna bil/mopedbil/A-traktor. Med cirka 510 elever resulterar detta i ett bilparkeringsbehov på 164 platser. Dock kan man tänka sig att del av eleverna på samskolan även kör mopedbil/A-traktor. På samskolan går cirka 570 elever. Antaget att cirka hälften av dessa har fyllt 15 och att andelen som kör mopedbil/A-traktor är något lägre än för gymnasieskolan (uppskattningsvis cirka 20 %), då andelen fordonsförare på gymnasiet även räknar in de som kör bil, uppgår bilparkeringsbehovet för elever på samskolan till 57 platser. Enligt svar från färdmedelsfördelningen samt observationer från platsbesök samåker elever i cirka var 4:e till var 5:e fordon. Med en samåkningsfaktor på 1,25 personer/bil uppgår det totala parkeringsbehovet till 177 bilparkeringsplatser.

4.1.2 IP

Verksamheten består av totalt 4 fotbollsplaner: naturgräsplan 11-manna, konstgräsplaner 11-manna och 9-manna samt konstgräsplan 5-manna. I dagsläget finns 54 vanliga bilparkeringsplatser, 2 parkeringsplatser för rörelsehindrade, 5 laddplatser samt en extra yta som kan nyttjas för parkering. Samtliga platser är oreglerade.

Enligt kommunens idrottsanläggningschef kommer besökare till anläggningen måndag till fredag 15:30-22:00 och helger 08:00-21:00. Under vardagar kommer flest besökare till verksamheten måndag till torsdag 16:30-19:30. Färdmedelsfördelning uppskattas enligt kommunen till cirka 60 % bil, 30 % cykel och 10 % gång. Ett exakt besöksantal under en maxtimme en vanlig vecka har inte kunnat fastslås. Enligt kommunen kan dock flera hundra besökare komma under verksamhetens tider, inklusive aktiva, tränare och föräldrar. Baserat på parkeringsberäkningar från detaljplan för Larslunda IP (Strängnäs kommun, 2021) där fotbollsverksamheten har en liknande storlek antas antalet verksamma under en maxtimme uppgå till cirka 130 personer. Räknat med att 60 % åker bil och att samåkningsfaktorn uppgår till 1,5 personer per bil (Strängnäs kommun, 2021) uppgår det totala bilparkeringsbehovet till 52 platser.

4.1.3 Elverket

Verksamheten består av restaurang och butik med öppettider mellan cirka 11-16 måndag-lördag. I dagsläget finns cirka 6 platser reserverade för besökare till verksamheten, reglerade som 2-timmars parkering där tillstånd erfordras. Under platsbesök har cirka 60-80 % av platserna varit upptagna. Befintligt antal platser anses därmed täcka behovet för verksamheten väl.

4.1.4 Elevverket

Verksamheten har tidigare utgjort skolverksamhet mellan 07.30-17.00 för cirka 150-200 elever (2020-2021). Utifrån detta elevantal beräknas antalet lärare ha uppgått till cirka 12-16 personer (12,1 elever per lärare enligt statistik från SCB). I dagsläget finns 11 platser reserverade för verksamhetens personal. Vid platsbesök (maj 2024) observerades endast 2 av parkeringsplatserna vara upptagna. För 12-16 personer beräknas cirka 6 personalparkeringsplatser täcka behovet.

Sedan augusti 2024 har skolverksamheten flyttat till nya lokaler. I dagsläget finns därmed ingen verksamhet som nyttjar lokalerna, dock är dessa anpassade för skolverksamhet av den storlek som tidigare nyttjade lokalen. Då ny verksamhet flyttar in i lokalen behöver en ny bedömning av parkeringsbehovet göras.

4.1.5 Tennishallen

Verksamheten består av tennis- och padelbanor för såväl vuxna som barn samt gym för cirka 50-60 personer per dag. I dagsläget finns plats för 12 personer att spela tennis och 12 personer att spela padel samtidigt. Verksamheten har även ett par tennisbanor vid Djursholms slott. Vuxentennis börjar vid 07.00 och barntennis börjar från 14.00. Verksamheten har 18 reserverade parkeringsplatser för besökande till tennishallen. Dessa är reglerade som 2-timmars parkering. Utöver detta finns 16 parkeringsplatser reglerade som 2-timmars parkering på samma parkeringsyta, som även dessa kan nyttjas av besökare. På byggnadens baksida finns platser för personalparkering. I juni 2024 genomfördes en intervju med representant från Djursholms tennishall. Från denna framkom att tennishallens parkeringsplatser har cirka 80 % beläggning dagtid och 100 % kvällstid på deras reserverade platser, vilket överensstämmer med observationer från platsbesök. Verksamheten uppgav att de anser att antalet platser täcker det befintliga behovet, men med en möjlig ökad verksamhet i framtiden kommer parkeringsbehovet att öka. Det framkom även att majoriteten av besökarna åker bil till verksamheten. Under april-september cyklar några få.

Under intervjun framkom att klubben önskar att utöka sin verksamhet med fler banor samt ett större gym för 100-200 personer per dag. Ett gym av denna storlek antas resultera i cirka 12-25 personer under en maxtimme. Baserat på att majoriteten av besökarna (90 %) åker bil samt att samåkningseffekterna är relativt låga (1,1 personer per bil) uppgår det totala behovet av bilparkering för ett gym av denna storlek till cirka 10-20 platser. Med utökad verksamhet för såväl tennis/padel som gym antas det totala behovet av bilparkering uppgå till cirka 30-45 platser. Om verksamheten utökas bör en mer detaljerad utredning av behovet tas fram.

Intill tennishallen finns den kommunala idrottshallen Norrängsgården. Besökare till verksamheten antas nyttja de 16 parkeringsplatser som är reglerade som 2-timmars parkering.

4.1.6 Djursholms slott

Verksamheten fungerar i första hand som kontorslokaler för delar av kommunledningskontoret. Enligt information från representant från kommunen har cirka 20-40 personer arbetsplats i byggnaden, men hur många personer som är på plats dagligen kan variera. Det finns även konferenslokaler inne i byggnaden som ofta är uppbokade för större möten under arbetstid samt till privatpersoner under helger. Enligt representant från kommunen har lokalerna plats för upp till 100 personer, men det brukar sällan vara så många personer på plats under arbetstid. Dock framkom att man ofta upplever att det är ont om parkeringsplatser vid slottet.

I dagsläget finns totalt 48 platser på parkeringsyta intill slottet, varav hälften utgör 24-timmars parkering och hälften utgör förhyrda platser mellan 07.00-17.00. Utöver detta finns 23 platser längs Bielkevägen och cirka 5 platser längs Slottsstigen intill slottet, samtliga reglerade som 24-timmars parkering för personbil klass 1. Totalt finns cirka därmed cirka 76 parkeringsplatser för bil vid slottet, vilket anses täcka behovet av parkering för anställda och besökare till slottet under den vardagliga verksamheten.

4.2 Danderyds gymnasium

4.2.1 Skolan

Enligt den framtagna resvaneundersökningen för Danderyds gymnasium åker 56 % av eleverna alltid bil/mopedbil/A-traktor och 6 % ibland bil/mopedbil/A-traktor. Med cirka 1 400 elever och en samåkningsfaktor på 1,25 personer/bil, motsvarande vad som har observerats vid Viktor Rydbergs gymnasium, uppgår det totala parkeringsbehovet till 627-694 platser. Detta är en mycket hög siffra, inte minst med tanke på att skolelever i dagsläget har tillgång till 200 parkeringsplatser och antalet elever som har observerats parkera på närliggande gator inte motsvarar de resterande cirka 430-500 fordonen.

Enligt resvaneundersökningen innefattar de 30 % som har svarat att de åker bil även elever över 18 år som får skjuts. Det saknas data gällande hur stor andel av dessa som får skjuts och hur stor andel som kör egen bil. Om man antar att majoriteten av dessa (80 %) får skjuts och resterande kör egen bil uppgår det totala parkeringsbehovet, med en samåkningsfaktor på 1,25 personer/bil, till 358-426 platser. Även detta ligger cirka 160-230 platser över befintligt antal parkeringsplatser för elever.

Det är därmed svårt att fastställa ett exakt parkeringsbehov för skolan baserat på tillgängliga data, men det är tydligt att behovet är större än antalet platser som finns tillgängliga. Detta resulterar som observerat att parkeringsytan är överbelagd samt att elever parkerar på närliggande gator.

4.3 Fribergaskolan

4.3.1 Skolan

Då resvaneundersökning för skolans elever i årskurs 8-9 där mopedbil/A-traktor har inkluderats saknas är det svårt att fastslå ett exakt parkeringsbehov för verksamheten. Observationer från platsbesök samt inkomna synpunkter visar på att det finns ett visst behov av bilparkeringsplatser för eleverna, dock är det oklart hur stort detta behov faktiskt är.

5 Analys och åtgärdsförslag

En viktig del i arbetet att skapa en trygg, säker och attraktiv stadsmiljö är att se till att fler väljer att resa hållbart genom att gå, cykla eller åka kollektivt så att antalet resor med motorfordon minimeras. För att främja hållbara resor och en hållbar stadsmiljö är det viktigt att kommunen främjar ett effektivt markanvändande. Tillgången till mark är begränsad på många platser i kommunen, vilket innebär att kommunen behöver vara sparsam med mark och ha ett tydligt långsiktigt förhållningssätt gällande användningen då många olika värden ska beaktas. Kommunen har rådighet över relativt många parkeringsytor, både på allmänplatsmark och kvartersmark, och det är viktigt att dessa används på ett effektivt sätt och tillgodoser olika behov. Innan utredningar om ny mark ska tas i anspråk för parkering krävs det därmed kunskap om befintliga parkeringar nyttjas på rätt sätt. Studier visar även att fler parkeringsplatser bidrar till fler resor med fordon, vilket i sin tur ofta medför att en redan ansträngd trafiksituation blir värre. Det är därför även viktigt att personbil, mopedbil och A-traktor ses som likvärdiga och bör ges samma möjlighet till parkering. Man bör därmed vara restriktiv med att reglera parkeringsytor till att gälla endast för personbil klass 1. Annars riskerar man att inte få till ett yteffektivt parkeringsanvändande.

Det kräves både mjuka och hårda åtgärder för att få bukt med parkeringssituationen i kommunen. Mjuka åtgärder fokuserar på att påverka attityden och beteendet bland förarna. Detta innefattar exempelvis informationsinsatser, ökad kunskap, ökat samutnyttjande och införande av parkeringsavgifter. Hårda åtgärder är fysiska och kan innefatta allt från ny skyltning och reglering av en gata till anläggandet av nya parkeringsplatser.

Om en förändring ska kunna ske gällande parkeringssituationen är det viktigt att implementera åtgärder som har effekt utifrån ungas beteenden. I dagsläget är flertalet parkeringsytor reglerade med p-skiva för att säkerställa att platserna endast nyttjas för korttidsparkering. Dock har det observerats på parkeringsytor kring skolorna att elever går ut och ändrar p-skivan under dagen enligt vad regleringen säger och nyttjar på så sätt parkeringen under en längre tid. En sådan typ av reglering måste därför kombineras med striktare övervakning för att ge önskad effekt. Från resvaneundersökningen från Viktor Rydbergs gymnasium framkom att försämrade/dyrare parkeringsmöjligheter samt (högre) böter för felparkering är två faktorer som skulle minska elevers resande med motorfordon. Avgifter kan alltså tänkas ha en högre effekt.

Åtgärdsförslag för respektive skola samt för kommunen i stort presenteras i Avsnitt 5.1-5.4.

5.1 Viktor Rydbergs gymnasium och samskola Djursholm

Vid Viktor Rydbergs gymnasium och samskola Djursholm saknas helt bilparkeringsplatser för elever. Föreslagna åtgärder för att hantera parkeringssituationen inkluderar:

1. Samutnyttjande av lämpliga parkeringsytor
2. Ändrad skyltning
3. Informationsinsatser
4. Bättre ytor för parkering av andra fordon kring skolområdet

5.1.1 Samutnyttjande av lämpliga parkeringsytor

Ytor som främst lämpar sig för samutnyttjande

Viktor Rydbergs gymnasium och samskola Djursholm har inga egna ytor för bilparkering för elever, dock antas goda förutsättningar finnas för samutnyttjande av parkering med andra

verksamheter i närområdet. De parkeringsytor som föreslås kunna nyttjas av elever dagtid är: Djursholms IP, Bielkevägen, yta vid norra delen av Sveavägen samt platser på Viktor Rydbergs väg. Totalt finns 107 parkeringsplatser på dessa ytor som föreslås kunna nyttjas av skolelever dagtid.

Vid Djursholms IP finns totalt 54 vanliga bilparkeringsplatser, 2 parkeringsplatser för rörelsehindrade, 5 laddplatser samt en extra yta som kan nyttjas för parkering. Idrottsverksamheten startar cirka 15.30-16.00 under vardagar, medan parkerade elever har observerats lämna parkeringsytan innan 15.30. Därmed finns goda förutsättningar för samutnyttjande på parkeringsytan. För att öka parkeringens kapacitet föreslås att den extra ytan som redan i dagsläget delvis nyttjas för parkering får ordentliga parkeringsplatser uppmålade. Totalt beräknas 20 parkeringsplatser med måtten 2,5x5,0 meter att få plats på denna yta.

Baserat på slottets befintliga verksamhet under vardagar antas de 48 parkeringsplatser som finns på parkeringsytan vid slottet samt de 5 platser som finns längs Slottsstigen täcka behovet av parkeringsplatser under den vardagliga verksamheten. De 23 parkeringsplatser som finns längs Bielkevägen föreslås därmed kunna nyttjas av skolelever dagtid.

På parkeringsytan vid norra delen av Sveavägen finns 12 parkeringsplatser, varav hälften är reglerade som 4-timmars parkering och hälften som 24-timmars parkering. De platser som i dagsläget är reglerade som 4-timmarsparkering har under platsbesök observerats ha mycket låg beläggning, medan de reglerade som 24-timmars parkering har haft full beläggning. Troligtvis nyttjas dessa av boende i området. Då stora delar av Sveavägen utgör 2-timmars parkering för personbil klass 1, vilka kan nyttjas av besökare i området dagtid, föreslås de 6 parkeringsplatserna reglerade som 4-timmars parkering kunna nyttjas av skolelever dagtid.

På Viktor Rydbergs väg finns 4 parkeringsplatser som i dagsläget nyttjas av skolelever. Dessa föreslås även fortsättningsvis kunna nyttjas för ändamålet.

Övriga ytor

Vid Djursholms tennisklubb har tennisklubbens platser och Elverkets platser observerats ha hög beläggning. På resterande del av ytan finns 16 platser reglerade som 2-timmars parkering för besökare samt 11 platser reserverade för f.d. Elevverkets verksamhet (enl. observationer på platsbesök 22/5-2024). Platserna reglerade som 2-timmarsparkering har observerats ha relativt låg beläggning dagtid i dagsläget. Dock anses dessa platser behövas för att täcka behovet av platser för befintligt gym, idrottshallen m.m., inte minst om tennisklubben planeras att utöka sin verksamhet, inklusive gymmet. Dessa platser bör därför i första hand ej upptas av skolelever som långtidsparkerar. Platserna reserverade för Elevverkets verksamhet bör kunna nyttjas av skolelever tills en ny verksamhet flyttar in i lokalerna. Beroende på en ny verksamhets beräknade parkeringsbehov kan vissa av dessa platser möjligtvis fortsatt kunna nyttjas av skolelever, beroende på hur stort parkeringsbehovet beräknas vara.

Parkeringsplatser på slottets parkeringsyta nyttjas i dagsläget i stor utsträckning av elever till skolverksamheterna. Dessa platser, samt de belägna på Slottsstigen, anses behövas för att täcka slottets behov av parkering och anses därmed inte vara lämpliga att nyttjas av skolelever.

5.1.2 Ändrad skyltning

Personbil klass 1

Som tidigare nämnt är det viktigt att personbil, mopedbil och A-traktor ses som likvärdiga om man ska säkerställa att ytor nyttjas på ett effektivt sätt. Man bör därmed vara restriktiv med att

reglera parkeringsytor till att gälla endast för personbil klass 1 till platser där det verkligen behövs. På vissa platser, så som vid Djursholms slott, nyttjas ytor av skolelever som egentligen bör nyttjas av slottets verksamma och besökare, medan kringliggande ytor där elever bör kunna parkera har reglerats för att gälla endast personbil klass 1. Regleringen i området gällande fordonsklass föreslås därför att ses över.

Längs Bielkevägen samt på parkeringsytan vid norra delen av Sveavägen föreslås regleringen ”personbil klass 1” tas bort, så att dessa ytor kan nyttjas av skolelever dagtid. Även övriga ytor eller gator reglerade med ”personbil klass 1” bör ses över.

På parkeringsytan vid slottet föreslås regleringen ”personbil klass 1” att läggas till, så att denna yta ej nyttjas av skolelever med mopedbilar/A-traktorer.

Tidsbegränsning

På parkeringsytan vid norra delen av Sveavägen föreslås de 6 parkeringsplatserna reglerade som 4-timmars parkering skyltas utan tidsbegränsning mellan 07.00-17.00 vardagar, så att dessa kan nyttjas av skolelever dagtid. Om dessa skyltas som 24-timmars parkering likt resterande 6 parkeringsplatser på ytan finns en risk att dessa kommer att upptas av boende i området, likt de övriga platserna.

5.1.3 Informationsinsatser

För att få till ett ändrat beteende hos skolelever krävs i första hand informationsinsatser från skola och vårdnadshavare, så att elever vet vad som förväntas av dem. För Viktor Rydbergs gymnasium samt för elever i årskurs 8-9 på Viktor Rydbergs samskola föreslås informationsinsatser främst innefatta följande:

- Var det är lämpligt och inte lämpligt att parkera personbil/mopedbil/A-traktor i området
- Möjligheter till samåkande med andra elever och vilka effekter det skulle få på parkeringssituationen. Från den framtagna resvaneundersökningen framkom att ”Möjlighet att samåka med någon annan” är en av de två främsta faktorerna som skulle få elever att minska sitt resande med motorfordon, och ökat samåkande mellan elever skulle minska elevers parkeringsbehov
- Vikten av att inte åka personbil/mopedbil/A-traktor till skolan, både ur ett miljöperspektiv och hälsoperspektiv men även med hänsyn till parkeringssituationen i området. Då 65 % av eleverna enligt resvaneundersökningen bor inom gång- eller cykelavstånd från skolan finns goda möjligheter för elever att ändra sina resvanor.

5.1.4 Bättre ytor för parkering av andra fordon kring skolområdet

Från den framtagna resvaneundersökningen framkom att ”Bättre möjlighet att parkera moped vid skolan” är en faktor som skulle kunna minska elevers resande med motorfordon. I dagsläget finns en yta dedikerad för mopedparkering, dock är denna placerad i en skogsdunge med grusat underlag och utan tydliga parkeringsplatser. En mer iordningställd yta för mopedparkering föreslås anläggas vid skolområdet, för att öka elevers incitament att åka moped i stället för personbil/mopedbil/A-traktor till skolan.

I dagsläget finns ett stort antal cykelparkeringsplatser men inga platser att låsa fast elsparkcykel vid Viktor Rydbergs samskola. Dock har flertalet elsparkcyklar observerats vara fastlåsta på diverse platser kring skolan. Att iordningställa ordentliga parkeringsplatser för elsparkcyklar skulle kunna ha en positiv inverkan på elevers incitament att välja andra färdmedel än

personbil/mopedbil/A-traktor till skolan. 65 % av eleverna bor inom gång- eller cykelavstånd från skolan, vilket innebär goda möjligheter för ändrade resvanor.

5.2 Danderyds gymnasium

Vid Danderyds gymnasium finns en större parkeringsyta, men behovet av parkering är tydligt större än antalet platser som finns tillgängliga för skolelever. Föreslagna åtgärder för att hantera parkeringssituationen inkluderar:

1. Informationsinsatser
2. Se över behovet av personalparkering
3. Införande av parkeringsavgift
4. Se över skyltning på kringliggande gator.

Elever vid skolan kommer ofta från andra kommuner, och resmöjligheterna med kollektivtrafik är inte alltid optimala med hänsyn till skolans placering. Ett behov för elever att åka personbil/mopedbil/A-traktor till skolan kommer därför alltid att finnas och antas vara högre vid denna skola än vid andra skolor i kommunen. Dock antas den planerade motorväghållplatsen E18 invid Danderyds gymnasium att ha en positiv påverkan på elevers kollektiva resmöjligheter och kan därför leda till minskat resande med personbil/mopedbil/A-traktor till skolan.

5.2.1 Informationsinsatser

För att få till ett ändrat beteende hos skolelever krävs i första hand informationsinsatser från skola och vårdnadshavare, så att elever vet vad som förväntas av dem. För Danderyds gymnasium föreslås informationsinsatser främst innefatta följande:

- Att det endast är lämpligt att parkera personbil/mopedbil/A-traktor på skolans egna parkeringsytor
- Möjligheter till samåkande med andra elever och vilka effekter det skulle få på parkeringssituationen
- Vikten av att inte åka personbil/mopedbil/A-traktor till skolan, både ur ett miljöperspektiv och hälsoperspektiv men även med hänsyn till parkeringssituationen i området
- Vissa elever har ett större behov av att åka personbil/mopedbil/A-traktor till skolan beroende på var i länet de bor. Elever bör informeras om detta samt vilka alternativa resmöjligheter som finns.

5.2.2 Se över behovet av personalparkering

Personalparkeringsplatserna vid Danderyds gymnasium har under samtliga inventeringstillfällen observerats ha en betydligt lägre belägningsgrad än övriga delar av parkeringsytorna vid skolan. För att säkerställa att parkeringsplatser inte står tomma bör bilparkeringsbehovet för skolans personal ses över. Om det visar sig att antalet parkeringsplatser är större än det verkliga behovet kan man se över om ett antal av parkeringsplatserna kan skyltas om som elevparkering.

5.2.3 Införande av parkeringsavgift

I dagsläget ser det ut att vara svårt att tillskapa fler parkeringsplatser vid skolan. Dessutom går tillskapandet av fler parkeringsplatser, och därmed uppmanandet till elever på skolan att i större utsträckning åka bil/mopedbil/A-traktor, emot kommunens uppsatta mål i trafikstrategin om att andelen resor med mer hållbara färdmedel ska öka (Danderyds kommun, 2022).

För att minska andelen personer som väljer att nyttja befintliga parkeringsplatser, och därmed reser med personbil/mopedbil/A-traktor till skolan, kan skolans parkeringsplatser avgiftsbeläggas. Dock är det viktigt att detta kombineras med övervakning för att säkerställa önskad effekt.

5.2.4 Se över skyltning på kringliggande gator

För att säkerställa att gator i det närliggande bostadsområdet inte nyttjas för parkering av skolelever föreslås gatornas skyltning ses över. Lämpligen skyltas dessa med parkeringsförbud, vilket även säkerställer framkomligheten för sopbilar och andra servicefordon i området. Dock är det viktigt att detta kombineras med övervakning för att säkerställa önskad effekt.

5.3 Fribergaskolan

Vid Fribergaskolan saknas helt mopedbilverkade parkeringsplatser för elever. Invid skolan finns ett fåtal parkeringsplatser på allmän platsmark som främst antas ska nyttjas av lämnande föräldrar till skolan samt besökare till skolan och de kringliggande bostäderna, men där elever ska observerats parkera sina mopedbilar/A-traktorer. För dessa parkeringsplatser antas goda möjligheter för samutnyttjande mellan skola och bostäder finnas, då skola har behov av parkering dagtid och bostäder främst antas nyttja besöksparkeringsplatser under kvällar och helger.

Föreslagna åtgärder för att hantera parkeringssituationen inkluderar:

1. Ändrad reglering och införande av parkeringsavgift
2. Ökad övervakning
3. Se över behovet av personalparkering
4. Bättre ytor för parkering av andra fordon kring skolområdet

5.3.1 Ändrad reglering och införande av parkeringsavgift

I dagsläget är de 10 besöksparkeringsplatserna reglerade som 15-minuters parkering 07.30-09.00 och 2-timmars parkering med p-skiva 09.00-17.00. Dock har elever, som antas stå parkerade hela skoldagen, observerats parkera på ytan med p-skiva, som de antas justera efter hand under dagen enligt regleringen.

Val av åtgärd beror på vilken effekt som önskas. För att möjliggöra samutnyttjande mellan skola och bostäder och om elever ska tillåtas parkera på vissa av platserna bör tidsregleringen under skoltid tas bort. Om elever inte önskas parkera på platserna föreslås dessa avgiftsbeläggas, då detta antas kunna ha en stor effekt på skolelevs färdmedelsval.

5.3.2 Ökad övervakning

Oavsett om befintlig reglering med p-skiva kvarstår eller om befintliga besöksparkeringsplatser avgiftsbeläggs bör parkeringsövervakningen öka kring skolan, för att säkerställa att skolelever inte parkerar på annat sätt än vad som gäller enligt platsernas regleringar.

5.3.3 Se över behovet av personalparkering

Fribergaskolan har i dagsläget många personalparkeringsplatser i förhållande till skolan läge nära Mörby centrum och busshållplatser samt i anslutning till bra gång- och cykelstråk. Om man vill tillåta elever att parkera fordon vid skolan, men att dessa inte ska nyttja de 10 besöksparkeringsplatserna invid boendeparkeringen, kan man se över beläggningen på personalparkeringsplatserna. Om det anses lämpligt med hänsyn till platsernas beläggning

föreslås exempelvis de 7 parkeringsplatserna i vändplatsen att få ändrad skyltning så att dessa kan nyttjas av elever.

5.3.4 Bättre ytor för parkering av andra fordon kring skolområdet

I dagsläget finns en yta dedikerad för moped- och cykelparkering på skolans baksida. Dock upplevs dessa som röriga och saknar såväl ordentliga parkeringsplatser som cykelställ med möjlighet till ramlåsning. En mer iordningställd yta för moped- och cykelparkering föreslås anläggas vid skolområdet, för att öka elevers incitament att åka moped eller cykla i stället för att åka mopedbil/A-traktor till skolan.

5.4 Kommunen i stort

Det är tydligt att restrenden bland unga idag går mot att man väljer resor med bil/mopedbil/A-traktor framför andra färdmedel så som cykel och kollektivtrafik. Detta till följd av bilens snabbhet, tillgänglighet och bekvämlighet, samt då unga idag ofta väljer bort färdval som innebär fysisk ansträngning. Detta är framför allt sant i Danderyds kommun som, som tidigare nämnt, har näst mest registrerade fordon gällande både mopedbilar och A-traktorer i Stockholms län. Denna trend verkar inte avta utan snarare öka för varje år. För att få bukt med detta är det viktigt att kommunen har en övergripande strategi gällande hur man får unga att skifta sina färdmedelsval. Föreslagna åtgärder för att hantera detta i kommunen inkluderar:

1. Informationsinsatser
2. Vårdnadshavares ansvar
3. Insatser för att få unga att cykla mer
4. Dialog med polisen
5. Ökad övervakning
6. Införande av parkeringsavgifter och högre felparkeringsavgifter

5.4.1 Informationsinsatser

Det är viktigt att skolor och vårdnadshavare i kommunen gemensamt informerar barn och unga om vad som förväntas av dem gällande resande. Informationsinsatser kan omfatta sådant som resmöjligheter, konsekvenser av olika resval, möjligheter till samåkning, var det lämpar sig att parkera m.m. Genom sådana dialoger kan man åstadkomma förändring och säkerställ att kunskap finns gällande dessa typer av frågor.

5.4.2 Vårdnadshavares ansvar

Om kommunen önskar att se förändrade resmönster gällande mopedbilar och A-traktorer är det främst vårdnadshavare som man måste föra dialoger med i frågan, då det är de som ger sina barn tillgång till och finansierar dessa typer av färdmedel. Det är vårdnadshavare som i slutändan har ansvar för sina barn och deras resval och det är därför just dessa personer som i första hand kan skapa en förändring.

5.4.3 Insatser för att få unga att cykla mer

För att få unga att ändra sina resmönster föreslås kommunen satsa på insatser och åtgärder som kan få unga att cykla mer. Enligt den tidigare nämnda studien av NTF Väst och Ungdomsbarometern (2021) har unga uppgett bland annat följande som parametrar som skulle få dem att cykla mer:

- Fler och bättre cykelvägar, både ur ett trafiksäkerhetsperspektiv och ur ett ansträngningsperspektiv

- Bättre belysning
- Fler och bättre cykelparkeringsplatser
- Möjligheten att använda en elcykel i stället för en vanlig cykel
- Om det hade varit lättare att ta med sig väskor m.m.
- Färre cykelstölder

Kommunen, skolor, idrottsklubbar m.m. kan även införa tävlingar, belöningssystem eller liknande för att öka ungas incitament att cykla eller gå mer.

5.4.4 Dialog med polisen

För att öka kunskapen om trafik- och parkeringsregler samt de krav som finns för A-traktorer och mopedbilar kan kommunen samarbeta med Polisen. Ett sätt att göra detta på är att Polisen tillsammans med trafikplanerare från kommunen kommer ut till skolorna för att informera och prata med eleverna. Polisen kan även göra fordonskontroller för att säkerställa att de uppfyller gällande krav.

5.4.5 Ökad övervakning

För att säkerställa att parkeringsytor nyttjas på rätt sätt är det viktigt att dessa övervakas kontinuerligt med hänsyn till deras respektive reglering.

5.4.6 Införande av parkeringsavgifter och högre felparkeringsavgifter

Många av kommunens parkeringsytor är avgiftsfria i dagsläget. Vidare har böter för felparkering observerats vara låga i kommunen i förhållande till dess höga medianinkomst. Båda dessa faktorer leder ofta till att personer väljer att ta bilen i högre utsträckning samt inte bryr sig om de felparkerar.

Om kommunen önskar att se en större förändring gällande folks resmönster och -vanor föreslås fler parkeringsplatser i kommunen avgiftsbeläggas, inte minst på platser där parkeringssituationen i dagsläget är ansträngd. Vidare föreslås felparkeringsavgifternas öka för att vidare påverka folks beteenden och säkerställa att felparkeringar på parkeringsytor och gator i kommunen minimeras.

I oktober 2024 togs beslut i tekniska nämnden om att höja felparkeringsavgifterna i kommunen. Ärendet ska upp till Kommunfullmäktige för beslut innan de kan implementeras. Denna åtgärd föreslås vidare följas upp för att se om den ger effekt samt utvärderas med hänsyn till om avgifterna bör justeras ytterligare.

6 Slutsats och vidare arbete

6.1 Sammanfattande bedömning

De senaste åren har antalet mopedbilar i landet ökat ordentligt och i dagsläget har Danderyds kommun näst mest registrerade fordon gällande både mopedbilar och A-traktorer i hela Stockholms län. Det finns flera förklarande faktorer till detta. Bland annat handlar det om att kommuninvånarna har högst medianinkomst i hela landet samt att en stor del av kommuninvånarna bor i enfamiljshus med goda parkeringsmöjligheter på den egna fastigheten. Trender och studier visar på att unga generellt idag väljer resor med bil framför andra färdmedel så som cykel och kollektivtrafik. Det är framför allt snabbhet, tillgänglighet och bekvämlighet som prioriteras bland unga när det kommer till att välja färdmedel. Vidare är unga idag vana vid produkter och service som kan levereras snabbt och spontant, så kallat ”on demand”, vilket även gäller vid resande. Samtidigt satsas stora resurser årligen på att ställa om vårt samhälle till att bli mer hållbart. För unga visar studier dock att miljövänlighet snarare ses som en bonus än en avgörande faktor gällande färdmedelsval. Vidare väljer unga gärna bort färdmedel som innebär fysisk ansträngning snarare än att prioritera färdmedel som innebär fysisk aktivitet och en hälsosam livsstil.

Personer med mopedbil eller A-traktor kör ofta till och från skolan, vilket har resulterat i att parkeringsefterfrågan har ökat drastiskt kring skolorna i Danderyds kommun. Parkeringsmöjligheterna för elever vid olika skolor ser olika ut; exempelvis finns vid Danderyds gymnasium ett stort antal bilparkeringsplatser tillgängliga för elever på skolan, medan Viktor Rydbergs gymnasium och samskola inte alls förser sina elever med parkeringsplatser för bil/mopedbil/A-traktor. Oavsett hur parkeringssituationen ser ut vid respektive skola har många elever observerats parkera på olika platser kring skolorna, vilket har lett till röriga situationer och resulterat i både inkomna synpunkter från medborgare och att kommunen har genomfört diverse punktåtgärder. Till följd av detta behöver ett helhetsgrepp tas om parkeringsfrågan, både vid respektive skola och i kommunen i stort. Tillgången till mark är begränsad på många platser i kommunen, vilket innebär att kommunen behöver vara sparsam med mark och ha ett tydligt långsiktigt förhållningssätt gällande markanvändningen. För att säkerställa en yteffektiv markanvändning är det därför även viktigt att personbil, mopedbil och A-traktor ses som likvärdiga och ges samma möjlighet till parkering.

Om en förändring ska kunna ske gällande parkeringssituationen är det extra viktigt att implementera åtgärder som har effekt utifrån ungas beteenden. Generellt sett är ungdomar i åldrarna 15-19 år en relativt svår målgrupp att påverka gällande färdmedelsval och beteenden. Dock kan svar från framtagna resvaneundersökningar ge hintar om vilka typer av åtgärder som kan ge effekt. Från resvaneundersökning från Viktor Rydbergs gymnasium framkom att snabbare kollektivtrafik, möjlighet till samåkning, förbättring av annan parkering vid skolan samt högre avgifter för parkering och felparkering är faktorer som eleverna själva tror skulle minska deras resande med motorfordon. Det är även viktigt att påpeka föräldraansvaret i frågan; det är vårdnadshavare som i slutändan ger sina barn tillgång till och finansierar dessa typer av färdmedel samt som har möjlighet att påverka sina barns resvanor. Om en förändring ska ske gällande ungas resmönster är det främst denna målgrupp som man måste föra dialoger med.

6.2 Kommunens fortsatta arbete

Kommunen kan inte tvinga till ett ändrat beteende, men har möjligheter att skapa förutsättningar för att ordna upp trafiksituationen genom exempelvis regleringar (var man får

och inte får parkera, avgifter m.m.) och ökad övervakning samt genom att förbättra förutsättningar för alternativa färdmedel (bättre cykelparkering, förbättrad kollektivtrafik m.m.).

I det kommande arbetet föreslås åtgärder implementeras stegvis och på sådant sätt att de kan ge samverkans effekter. Generellt sett bör kommunen sträva efter ett samutnyttjande av parkeringsytor i så stor mån som möjligt. Nya parkeringsytor bör endast byggas ut om behovet uppstår, då tillskapandet av fler parkeringsplatser går emot kommunens mål om att andelen resor med mer hållbara färdmedel ska öka. I första hand föreslås regleringar på parkeringsytor och gator ses över i kombination med ökad övervakning och informationsinsatser riktade till elever på skolorna och vårdnadshavare. Även förbättrade möjligheter till resande med, och parkering av, andra trafikslag bör prioriteras. I andra hand kan man se över möjlig implementering av parkeringsavgifter och ökade felparkeringsavgifter. Även detta bör ske i kombination med ökad övervakning för att ge effekt. Uppföljning föreslås ske kontinuerligt och effektiviteten i genomförda åtgärder bör klarläggas innan nya åtgärder implementeras. Vidare föreslås att kommunen försätter att följa upp vad som händer inom frågan nationellt (lagförändringar, trender gällande bilinnehav m.m.) för att se hur man fortsättningsvis kan jobba med frågan.

Slutligen bör det påpekas att ungas resvanor och resmönster fastställs tidigt i livet. Om man redan när man är liten utvecklar vanor att gå, cykla och resa kollektivt är chanserna större att dessa resvanor kvarstår senare i livet. Det är viktigt att kommunen och vårdnadshavare har detta i åtanke i det kommande arbetet.

7 Referenser

Danderyds kommun (2022). *Trafikstrategi för Danderyds kommun*. Kommunfullmäktige.

NTF Väst och Ungdomsbarometern (2021). *Ung mobilitet - En undersökning om ungas resvanor och färd beteenden samt attityder till olika färdmedel och trafikbeteenden*.

Statistikmyndigheten SCB (2022). *Stor ökning av mopedbilar i Sverige*. Tillgänglig: <https://www.scb.se/hitta-statistik/redaktionellt/stor-okning-av-mopedbilar-i-sverige/>

Statistikmyndigheten SCB (2023). *Andel hushåll efter boendeform och region den 31 december 2023*. Excel-fil.

Statistikmyndigheten SCB (2024). *Inkomster för personer i Sverige*. Tillgänglig: <https://www.scb.se/hitta-statistik/sverige-i-siffror/utbildning-jobb-och-pengar/inkomster-for-personer/>

Strängnäs kommun (2021). *Detaljplan för Strängnäs 3:1, del av, m.fl., "Larslunda IP"*. Tillgänglig: <https://www.strangnas.se/download/18.3a4aa181182d0df6c8843939/1661517483396/2.%20Planbeskrivning%20antagandehandling.pdf>

Trafikanalys (2024). *Mopedbilar och A-traktorer 2023*. Excel-fil.

Trafikverket (2024). *E18, Danderyd, busshållplatser på motorväg*. Tillgänglig: <https://www.trafikverket.se/vara-projekt/projekt-i-stockholms-lan/E-18-busshallplatser-Danderyd/>

Tyréns (2024). *Kompletterande trafikutredning för svitiod 41 och 42*. (Granskningskopia).

WSP (2021). *Inventering säkra skolvägar Danderyd – Danderyds gymnasium*.

WSP (2023). *Inventering säkra skolvägar Danderyd – Fribergaskolan*.